153. МОСКВА 19, УЛ. ФРУНЗЕ 19 ИНСТИТУТ СОВ. СТРОИТЕЛЬСТВА И ПРАВА 1. 1.12.36

Комуністычная партыя (большэвікоў) Беларусі

ПРОЛЕТАРЫІ ЎСІХ КРАІН, ЗЛУЧАЙЦЕСЯ!

ЗВЯЗДА

Орган ЦК і МК КП(б)Б, ЦВК і СНК БССР

№ 73 (5447) ПАНЯДЗЕЛАК 30 САКАВІКА 1936 г. Год выдання XIX

СЁННЯ Ў НУМАРЫ:

ПАСТАНОВА ЦК ВКП(б)
АРТЫКУЛЫ: ПЕРАДАВЫ — АПЕРАТЫЎНА КІРАВАЦЬ ВЫБАРАМІ Ў СПАЖЫВЕЦКАЙ КААПЕРАЦЫІ. СХАЛАСТЫЧНАЯ ДЫСКУСІЯ
НОТА ПРАТЭСТУ МАНГОЛЬСКАГА ЎРАДА
ПРАДАЎЖЭННЕ СОВЕЦКА-АФГАНСКАГА ДАГАВОРУ
БАРАЦЬБА ЗА ВЫСОКІ ЎРАДЖАЙ І ЗАДАЧЫ ХАТ-ЛАБАРАТОРЫЙ — ПРАМОВА ТАВ. П. П. ПОСТЫШЭВА НА ЎСЕЎКРАІНСКАЙ НАРАДЗЕ ХАТ-ЛАБАРАТОРЫЙ
СТВОРЫМ ЛІТАРАТУРУ, ВАРТУЮ НАШАЙ ВЯЛІКАЙ ЭПОХІ. (НА ДЫСКУСІІ АБ ФАРМАЛІЗМЕ Ў ЛІТАРАТУРЫ)
УРУЧЭННЕ ГРАМАТ ЦВК БССР СТАХАНАЎЦАМ ХАРЧОВАЙ ПРАМЫСЛОВАСЦІ
ВЫНІКІ СТАХАНАЎСКАЙ ДЭКАДЫ НА ЧЫГУНАЧНЫМ ТРАНСПАРЦЕ
ПРЫЁМ У АБВШ

ПАСТАНОВА ЦК ВКП(б)

Устанавіць, на аснове пісьма ў ЦК ВКП(б) калгасніцы арцелі «Красный Октябрь» і праверкі, праведзенай сельгасаддзелам ЦК ВКП(б), што намеснік дырэктара па палітчастцы Безапасненскай МТС, Паўночна-Каўказскага края, тав. Грачоў парушыў указанні партыі і ўрада, адмовіўшы ў прыёме на курсы трактарыстаў прыкладнай калгасніцы, 17-гадовай Обознай Л. А. толькі таму, што Обозная — дачка высланага кулака.

ЦК ВКП(б) пастанаўляе:

1. Асудзіць незаконнае адмаўленне нам. дырэктара па палітчастцы Безапасненскай МТС тав. Грачова ў прыёме таварыш Обознай на курсы трактарыстаў з-за яе сацыяльнага паходжання, як парушаючае ўказанні партыі і ўрада.

2. Абавязаць Безапасненскую МТС прыняць тав. Обозную на курсы трактарыстаў.

ЦК ВКП(б).

29 сакавіка 1936 года

АПЕРАТЫЎНА КІРАВАЦЬ ВЫБАРАМІ Ў СПАЖЫВЕЦКАЙ КААПЕРАЦЫІ

У пераважнай большасці раёнаў БССР адбываюцца справаздачы праўленняў і рэвізійных камісій спажывецкай кааперацыі і выбары [illegible]

... ўсіх сходах складзеную ім стан[illegible]

[illegible]

8-мы ДЗЕНЬ ДЭКАДНІКА ПРАВЕРКІ ПАДРЫХТОЎКІ ДА СЯЎБЫ

ЗАВЯРШЫЦЬ РАМОНТ ІНВЕНТАРУ

Праверка гатоўнасці соўгасаў і калгасаў да сяўбы паказвае, што ў многіх МТС, калгасах рамонт інвентару не скончан і што гэтаму важнейшаму ўчастку не аддаюць належнай увагі.

У Высачанскай МТС да рамонту інвентару яшчэ фактычна не прыступалі. Горацкая МТС план рамонту трактарных сеялак выканала толькі на 36 проц., Лагойская МТС — на 42,9 проц.

Начальнікі кіраўніцтваў Наркамзема нічога канкрэтнага не зрабілі, каб забяспечыць поўнае сканчэнне рамонту інвентару ў сваіх МТС.

Калгаснікі сельскагаспадарчай арцелі «2 пяцігодка», Ліпецкага сельсовета, Асіпавіцкага раёна, у сваім пісьме ў «Звязду» зусім правільна пішуць:

«Калгаснікі аднагалосна пастанавілі зняць у гэтым годзе вялікі ўраджай. Праз некалькі дзён трэба будзе выйсці ў поле, а рамонт інвентару яшчэ не скончан. Старшыня калгаса тав. Баразна не прыслухоўваецца да заўвагі калгаснікаў». Аналагічных фактаў антыкалгасных адносін да такой важнейшай справы, як рамонт інвентару можна было-б прывесці нямала.

Задача заключаецца зараз у тым, каб у бліжэйшыя дні ва ўсіх МТС, соўгасах і калгасах поўнасцю скончыць рамонт інвентару. Дырэктары МТС і соўгасаў, старшыні калгасаў і брыгадзіры абавязаны асабіста праверыць становішча інвентару і прывесці яго ў належны парадак.

500 цэнтнераў бульбы з гектара

БАРЫСАЎ. (Ад карэспандэнта «Звязды»). Калгас «Чырвоны баец», Карсакоўскага сельсовета, у 1935 годзе дабіўся 300 цэнтнераў ураджаю бульбы з гектара. Аднак, калгас рашыў не спыніцца на гэтых поспехах. Звяно тав. Ганчарэвіча паставіла вай задачай дабіцца ў гэтым годзе не менш 500 цэнтнераў бульбы з гектара.

На ўчасткі, дзе будзе сеяцца бульба, яшчэ зімой быў вывезен торф і гной. Звяно сабрала 200 пудоў птушынага памёту і 450 пудоў попелу. Завезена неабходная колькасць калійнага і фосфарнага ўгнаення. Зараз звяно праводзіць яравізацыю бульбы. У двух прыстасаваных памяшканнях закладзена на яравізацыю 500 пудоў бульбы.

Два вечары ў тыдзень звяно рэгулярна займаецца вывучэннем агратэхнікі, на працягу зімы праведзена 40 заняткаў.

Т. ШАРШНЕЎ.

У калоне перадавікоў

Праверка падрыхтоўкі да веснавой сяўбы паказала, што рад калгасаў Смалявіцкага раёна сустракаюць першую стаханаўскую вясну ў поўнай баявой гатоўнасці. Так, у калгасе «Чырвоны Кастрычнік», Верхменьскага сельсовета, поўнасцю на ўсю плошчу яравога пасеву падрыхтавана насенне. Усё яно ачышчана, праверана на ўсхожасць, выканан план гатункаабмену.

Калгас забяспечыў сябе поўнасцю насеннем канюшыны, якой ёсць 700 кілограмаў; гэта дасць магчымасць стварыць моцную кармавую базу для развіцця жывёлагадоўлі.

Адрамантаван інвентар. Вывезена 916 тон торфу, 684 тоны гною, 9 тон мінеральных угнаенняў.

Таксама добра падрыхтавалі насенны матэрыял, цягавую сілу, сельскагаспадарчы інвентар, збрую калгасы «Першы май», Варатоўскага сельсовета, «Парыжская камуна», «Мопр» і «Праца», Юраўскага сельсовета.

У часе праверкі дэкадніка многія калгасы і брыгады заключылі паміж сабой соцыялістычныя дагаворы на лепшую падрыхтоўку і правядзенне сяўбы.

М. БЯЛЯЎСКІ.
М. ЛІСОЎСКІ.

У чаканні нарадаў Наркамзема

ЖЛОБІН. (Спец. кар. «Звязды»). Па вестках жлобінскага райза ў раёне не хапае насення: 255 тон зернавых, 39 тон ільнасемя, 20 тон аднагадовых траў, 3 тоны канапель. З зернавых культур самы востры недахоп адчуваецца ў насенні аўса і яравой пшаніцы.

На недастаючае насенне мы паслалі заяўку ў Наркамзем і з дня на дзень чакаем нарадаў, — так заявіў Вашаму карэспандэнту загадчык жлобінскага райземаддзела тав. Пікуноў.

Мы верым у шчырасць заявы тав. Пікунова, толькі толку з падобных заяў на ломаны грош. Дзесяткі калгасаў уступаюць у пасеўную кампанію з вялікім недахватам насення.

Так, у калгасе «Нова-Беліца» не хапае 19 тон насення, у тым ліку 6 тон зернавых. У калгасе імя Леніна не хапае насення розных культур на 100 гектараў.

У другіх калгасах трэба зрабіць абмен адной культуры на другую. Але гэтага і да сёнешняга дня не зроблена.

Кіраўніцтва раёна яшчэ і па сёнешні дзень не прыняло эфектыўных мер да знішчэння прарываў у стварэнні насенфондаў. Міжкалгасны абмен насення да гэтага часу не праводзіцца.

Многа шуму, мала канкрэтных спраў

ГОРКІ. (Ад карэспандэнта «Звязды»). У радзе калгасаў Горацкага раёна ў часе правядзення дэкадніка праверкі ўскрыты буйнейшыя недахопы па падрыхтоўцы да веснавой сяўбы. Напрыклад, у калгасе **«Шлях да соцыялізма»** рамонт сельскагаспадарчага інвентару зацягнулі да апошніх дзён, а зараз рамантуюць яго як папала. Да рамонту калёс зусім не прыступалі.

У калгасе імя Максіма Горкага, Шарыпскага сельсовета ёсць сеялка, якая патрабуе вялікага рамонту. Аднак, рамантаваць яе пакуль што ніхто не збіраецца. Не закончан рамонт інвентару ва многіх калгасах **Панкратаўскага, Любінскага** і **Ліхачоўскага** сельсоветаў.

Некаторыя калгасы не поўнасцю забяспечаны насеннем.

Трэба сказаць, што горацкі райземаддзел дагэтуль мала цікавіўся падрыхтоўкай да сяўбы. Толькі зараз у сувязі з правядзеннем дэкадніка праверкі райза нібы заварушыўся. Пасланы работнікі па сельсоветах. Аднак, і зараз у рабоце райза яшчэ наглядаецца вельмі многа парадная шуміхі і мала практычных спраў па завяршэнню падрыхтоўкі да сяўбы.

С. СЯМАШКА.

Трактары выйшлі ў поле

ЛЮБАНЬ. Стаіць цёплае надвор'е. Калгасы і соўгасы Любаньшчыны распачалі палявыя работы.

На палі калгаса «Будаўнік», Рачэнаскага сельсовета, выехала трактарная брыгада. Тры трактарысты **Сырыган, Вароніч** і **Кулыба** ўзаралі за дзень 17 гектараў.

Першыя дні работы паказалі добрую работу трактарыстаў. Трактарыст **Ахрамовіч** за 7 гадзін рассеяў угнаення на плошчы 19 гектараў замест 10 гектараў па плану зэканоміў гаручага 48,5 кілограма. За ўсю работу і эканомію гаручага ён зарабіў за адзін дзень 53 руб. Трактарыст **Малашук** за 2 дні рассеяў угнаення на плошчы 39,4 гектара. За два дні Малашук зарабіў 103 рублі.

Паміж трактарыстамі шырока разгорнута соцыялістычнае спаборніцтва за тэмпы і якасць работ.

ДАСТАНКА.

Важнейшае звяно па-за ўвагай

БАБРУЙСК. (Кар. «Звязды»). У раёне пачаліся палявыя работы. Паасобныя калгасы прыступілі да баранавання зябліва і ворыва. Зараз у прадпасеўныя дні з усёй выразнасцю выявіўся самацёк у кіраўніцтве падрыхтоўкай калгасаў да сяўбы.

Два месяцы таму назад насенная лабараторыя выявіла, што 1.000 цэнтнераў насення ў калгасах непрыгодна для пасеву. Гэта павінна было паслужыць сігналам для раённых арганізацый і праўленняў калгасаў аб узмацненні догляду за насеннем. Між тым і па сёнешні дзень гэта важнейшае звяно барацьбы за ўраджай знаходзіцца па-за ўвагай раённых арганізацый і праўленняў калгасаў.

Першы аналіз насення быў праведзен зімой. Агратэхніка патрабуе паўторнага аналізу таму, што за зіму насенне пры дрэнным доглядзе можа псавацца. І вось на паўторны аналіз даставілі насенне толькі 40 калгасаў з 160.

У калгасе «Шлях да соцыялізма» пшаніца мае ўсяго 80 проц. усхожасці і 85 проц. чыстаты. У калгасе імя Варашылава, які лічыцца перадавым у раёне, усё насенне заражана кляшчом.

Праверка цягавай сілы выявіла, што 45 проц. коней ніжэй сярэдняй упітанасці, 5 проц. зусім непрыгодны для работы.

Дэкаднік праверкі гатоўнасці калгасаў да сяўбы, абвешчаны ЦК КП(б)Б, раённыя арганізацыі не скарысталі для аказання дапамогі калгасам.

П. ЧЫКУН.

Што паказала ўзаемаправерка

ЛЕЗНА. (Спец. кар. «Звязды»). У радзе калгасаў праверачныя брыгады выявілі нізкую ўсхожасць засыпанага насення. У калгасе «Пролетарская культура» насенне вікі мае 35 проц. усхожасці, у калгасе «Змаганне» насенне ячменю мае ўсяго 18 проц. усхожасці, 8 калгасаў Глоданскага сельсовета ні разу не даставілі сваё насенне для праверкі на ўсхожасць.

Дрэнна абстаіць справа з вывазкай мінеральнага ўгнаення. За 4 дні дэкады вывезена толькі 23 тоны. На складах МТС яшчэ ляжыць 200 тон мінеральных угнаенняў. Калгасы Лёзнянскага сельсовета з 172 тон вывезлі 12.

Зусім непадрыхтаванай аказалася і Высачанская МТС. Дагэтуль на ўчасткі не пасланы ні адзін трактар. Участкі яшчэ не размеркаваны паміж брыгадамі, таксама як трактары не замацаваны за трактарыстамі.

А. З.

МА[illegible]КАВА Соф'я Міхайлаўна, стаханаўка, работніца гомельскага мясакамбіната—дэлегатка Ўсебеларускага злёту стаханаўцаў саюзнай харчовай прамысловасці. Выконвае план на 250 проц.

Фото КАПЛІНСКАГА.

Прадаўжэнне совецка-афганскага дагавору

29 сакавіка 1936 г. намеснік народнага камісара па замежных справах тав. Н. Н. **Крэсцінскі** і міністр замежных спраў Афганістана п. **Файз Мухамед-хан**, які знаходзіцца ў Маскве, падпісалі пратакол аб прадаўжэнні на 10-гадовы тэрмін, да сакавіка 1946 года, совецка-афганскага дагавору аб нейтралітэце і ўзаемным ненападзе ад 24 чэрвеня 1931 г.

Пры падпісанні пратакола прысутнічалі надзвычайны і паўнамочны пасол Афганістана ў СССР п. Абдул Гусейн-хан Азіз, начальнік палітычнага дэпартамента міністэрства замежных спраў Афганістана п. Сеід Абдула-хан, які знаходзіцца ў Маскве, а таксама загадчык першага ўсходняга аддзела НКЗС тав. В. М. Цукерман і загадчык прававога аддзела тав. А. В. Сабанін.

Перад „выбарамі“ у Германіі

БЕРЛІН, 28 сакавіка. (Уласн. кар. «Праўды»). Сёння апошні дзень так званай «выбарчай» кампаніі ў германскі рэйхстаг. Гітлер выступае ў Кельне з чарговай прамовай. У Кельн з'ехалася ўся верхавінка фашысцкай партыі і дзяржаўнага апарата.

К сёнешняму дню прысвечана найвялікшая колькасць эфектаў, пачынаючы ад урачыстага перазвону званоў Кельнскага сабора і канчаючы пампезнымі вячэрнімі зорамі, наладжанымі ва ўсіх гарнізонах, у тым ліку і ў Рэйнскай вобласці.

Берлін наваднён плакатамі, заклікаючымі кожнага немца «выканаць свой абавязак» і галасаваць за Гітлера. Такія плакаты кідаюцца ў вочы на кожным кроку: вокны кафэ, вітрыны магазінаў, трамваі, аўтабусы і таксі заклеены імі.

Карціна «выбарчай» кампаніі дапаўняецца масавымі арыштамі, галоўным чынам, у рабочых кварталах.

* *
*

БЕРЛІН, 29 сакавіка. (БЕЛТА). Хоць рэзультаты выбараў у рэйхстаг прадвырашаны загадзя, усё-ж нацыянал-соцыялісцкая партыя і ўлады прыкладаюць усякія намаганні, каб сабраць пабольш галасоў. Аратары пагражаюць усякімі карамі «здраднікам», якія хацелі-б устрымацца ад падачы голасу. Паліцыі дана распараджэнне пакалапацiцца, каб «марудзячыя» былі дастаўлены к урнам. Усім прагаласаваўшым выдаюцца спецыяльныя значкі, а асобам, якія іх не маюць, штурмавікі на вуліцах, а часам у кватэрах, «напамінаюць» аб іх абавязку.

Не гледзячы на ўсё гэта, сёння ў Берліне сярод насельніцтва незаметна ніякага ўздыму. Горад мае будзённы выгляд.

Характэрна, што актыўна выступаюць у выбарчай кампаніі замежныя нацыянал-соцыялісты, у прыватнасці аўстрыйскія нацыянал-соцыялісцкія эмігранты, якія ўцяклі ў Германію.

Выдача японскім уладам трупаў двух японскіх ваенных чыноў

Па просьбе японскага пасла ў Маскве п. Ота 29 сакавіка мясцовым уладам на Далёкім Усходзе дана распараджэнне аб выдачы японскім уладам трупаў двух японскіх ваенных чыноў, загінуўшых у рэзультаце нападу на совецкую тэрыторыю 25 сакавіка. Перагаворы аб часе, месцы і парадку выдачы даручана весці дыпламатычнаму агенту НК замежных спраў і японскаму консулу ва Владзівастоку.

(БЕЛТА).

Міжнародная хроніка

⊙ На плошчы Юніон-сквер у Нью-Іорку адбылася **дэманстрацыя рабочых**, арганізаваная компартыяй. У дэманстрацыі прымалі ўдзел 4.000 чалавек. Дэманстранты пратэставалі супроць антысовецкай палітыкі германскіх фашыстаў.

⊙ У рэзультаце рэмілітарызацыі Рэйнскай зоны **Швейцарыя ўзводзіць форты** на паўночнай граніцы і прымае меры супроць нечаканага ўварвання матарызаваных часцей.

⊙ У раёне Дыгора (Турцыя) адбылося **вялікае землетрасенне.** У 2-х вёсках разбурана 190 будынкаў, загінула шмат жывёлы. Насельніцтва, уцёкшае з дамоў і вёсак, туліцца ў шалашах. Падземныя штуршкі прадаўжаюцца.

⊙ Як паведамляе газета «Берлінер Тагеблат», Польшча ўзмоцнена **дабіваецца замежных крэдытаў**. Старшыня польскага банка палкоўнік Коц і генеральны дырэктар банка Баранскі прыбылі ў Амстэрдам, дзе вядуць перагаворы з галандскім эмісійным банкам.

⊙ За апошнія дні праз Швейцарыю праходзяць **вялікія транспарты германскіх ваенных грузаў**, якія накіроўваюцца з горада Канстанца (каля Боданскага возера) у Рэйнскую зону. Гэтыя транспарты праходзяць з дазволу швейцарскіх улад.

⊙ Як паведамляе варшаўская газета «Роботнік», у кракаўскай больніцы (Польшча) **памёрлі яшчэ два рабочыя**, раненыя паліцыяй у часе дэманстрацыі 23 сакавіка. Такім чынам лік ахвяр дасягае 10 чал.

⊙ Як паведамляе агенцтва Гавас, прэзідэнт іспанскай рэспублікі Замора падпісаў дэкрэт, які прадугледжвае адчужэнне ўласнасці ў раёнах вялікай канцэнтрацыі ўласнасці, у пунктах са значнай шчыльнасцю насельніцтва, а таксама ў раёнах з абмежаванай колькасцю прыгоднай да апрацоўкі зямлі.

⊙ 15 трохматорных італьянскіх самалётаў бамбардыравалі Харара (Абісінія). Бамбардыроўка Харара цягнулася дзве гадзіны. Увесь горад ахоплен полымем пажараў. Французскі шпіталь каталіцкай місіі і мясцовыя цэрквы разбураны.

⊙ Іншаземныя пасланнікі ў Адыс-Абебе (Абісінія) адправілі ў Лігу нацый **пратэст супроць бамбардыроўкі** італьянцамі англійскага шпіталя ў Чылга (на поўнач ад возера Тана) і французскай каталіцкай місіі ў Гандары.

Уручэнне грамат стаханаўцам харчовай прамысловасці

Прэзідыум Цэнтральнага Выканаўчага Камітэта БССР пастанавіў узнагарадзіць 41 лепшага стаханаўца—удзельніка ўсебеларускага злёта стаханаўцаў саюзнай харчовай прамысловасці граматамі ЦВК і СНК БССР і каштоўнымі падарункамі.

Учора на пасяджэнні прэзідыума ЦВК БССР адбылося ўручэнне грамат стаханаўцам. Граматы атрымалі 64-гадовы стаханавец віцебскага мясакамбіната тав. Брылон, Розаў (бабруйскі мясакамбінат), Глушак, Радкевіч (аршанскі мясакамбінат), Мілічэнка, Шэптунова (жлобінскі птушкакамбінат), Назарава (віцебскі малочны завод), Кухарэнка (гомельскі хлебакамбінат), Вішнякоў (віцебскі хлебакамбінат), Шынкевіч (менскі хлебазавод), Махаты (мазырскі хлебазавод), Гунько і Цыгільніцкая (фабрыка «Комунарка») і інш. Узнагароджаныя горача дзякавалі партыю і ўрад любімага правадыра народаў таварыша **Сталіна** за шчаслівае жыццё і абяцалі яшчэ з большай энергіяй працаваць на карысць соцыялістычнай радзімы.

Узнагароджаных стаханаўцаў ад імя ЦК КП(б)Б і ўрада БССР вітаў тав. **Чарвякоў**, выказаўшы ўпэўненасць, што стаханаўцы ператвораць свае фабрыкі і заводы ў прадпрыемствы, якія выпускаюць прадукцыю вышэйшай якасці.

ТАВ. ГАЛАДЗЕД У МАЗЫРСКАЙ АКРУЗЕ

МАЗЫР, 29 сакавіка. (БЕЛТА). 28 сакавіка старшыня СНК БССР тав. Галадзед наведаў соўгас «Дабрынь», Ельскага раёна. Тав. Галадзед знаёміўся з работай малочнай фермы соўгаса і асабліва цікавіўся вопытам работы лепшай даяркі Каўдзеркі Марыі Францаўны, якая ўзнагароджана саюзным урадам ордэнам Леніна. Тав. Галадзед таксама наведаў Санюкоўскі сельсовет, Ельскага раёна. Вечарам тав. Галадзед знаёміўся з работай калгаса імя Варашылава, Мазырскага раёна, і з работай мазырскага фанернага завода «Чырвоны Кастрычнік».

Раніцой 29 сакавіка тав. Галадзед выехаў з Мазырскай акругі.

Вялікія арктычныя пералёты

АРХАНГЕЛЬСК, 29 сакавіка. (БЕЛТА). Сёння ў 17 гадзін 48 мінут герой Совецкага Саюза тав. [illegible] зрабіў пасадку на архангельскім аэрадроме. [illegible] Махоткін. [illegible] пералёту Масква—Зямля Франца Іосіфа [illegible]

АРХАНГЕЛЬСК, 29 сакавіка (БЕЛТА). Лётчык Фарых, які робіць пералёт па маршруту Масква—Архангельск, сёння [illegible] у 16 гадзін 20 мінут [illegible] Усць-Цыльма. Тут ён астанецца на начоўку.

Абмен партыйных дакументаў

ВЫПРАЎЛЯЕМ ПАМЫЛКІ

На бюро асвейскага райкома партыі была абгаворана тэлеграма сакратара ЦК КП(б)Б тав. Гікало і фактычнае становішча ўнутрыпартыйнай і выхаваўчай работы.

ЦК КП(б)Б у сваёй пастанове ад 9 студзеня 1936 г. аб выніках праверкі партдакументаў указаў райкому на нізкі ўзровень усёй партыйнай работы, паслабленне пільнасці. ЦК КП(б)Б патрабаваў ад райкома выявіць новы актыў, палепшыць работу па ідэйна-палітычнаму выхаванню камуністаў, разгарнуць самакрытыку ў арганізацыі.

Раённая партыйная арганізацыя, райком партыі не выканалі гэтых указанняў ЦК КП(б)Б.

Абгаварэнне ў партыйнай арганізацыі тэлеграмы тав. Гікало, якая абавязвае райком выканаць рашэнні ЦК КП(б)Б, суправаджаецца канкрэтнымі мерапрыемствамі па паляпшэнню партыйнай работы.

У партарганізацыі з 88 камуністаў да апошняга часу было 46 адзіночак. Гэтыя адзіночкі былі адарваны ад партыйнага жыцця. Зараз яны аб'яднаны ў пярвічныя арганізацыі. У раёне замест 10 будзе 16 пярвічных партарганізацый. У арганізаваных пярвічных арганізацыях зараз знаходзяцца інструктары райкома. На кожнага інструктара зараз прыпадаюць толькі тры пярвічныя арганізацыі. Гэта палепшыць абслугоўванне і дапамогу пярвічным арганізацыям.

Прынят рад практычных мерапрыемстваў па паляпшэнню партыйнай вучобы. Устаноўлена, што пасля кожных заняткаў прапагандысты інфармуюць райком, як прайшлі заняткі. Рэгулярна пачалі праводзіцца семінары прапагандыстаў, арганізавана дапамога адстаючым і інш.

Тэлеграма тав. Гікало абгаворана на сходзе раённага партыйнага актыва. Прапрацаваны таксама пастановы трэцяга пленума КПК ва ўсёй партарганізацыі. Пры распрацоўцы гэтых пастаноў камуністы падверглі рашучай крытыцы работу райкома партыі, унеслі канкрэтныя прапановы аб паляпшэнні партыйнай работы.

На аснове ўказанняў ЦК КП(б)Б райком распрацаваў канкрэтны план работы, які будзе абгавораны ва ўсіх пярвічных партарганізацыях.

ЛІХАЧОЎ.

Сакратар оргбюро ЦК КП(б)Б па Полацкай акрузе.

Грубое парушэнне партыйнай дэмакратыі

За першыя тры дні абмену партыйных дакументаў сакратар Жлобінскага райкома КП(б)Б тав. Лехерзак выдаў 25 камуністам новыя партыйныя білеты. 2 партбілеты былі сапсаваны пры запаўненні з-за няўважлівасці рэгістратараў, якія пераблыталі запісы ва ўчотных картках. Двум чалавекам адмоўлена ў выдачы новых партбілетаў. Пытанне аб іх партыйнасці перадана на разгляд бюро райкома. Хто гэтыя людзі?

Першы — суддзя Гельфанд, які ў свае «заслугі» ставіў тое, што ён бяспцам выявіў трацкіста Эленцванга, а на самой справе Гельфанд даў пісьмовае паручыцельства аб тым, што Эленцванг ніколі не меў адхіленняў ад генеральнай лініі партыі.

Адмоўлена ў выдачы новага партбілета судоваму выканаўцу Сарачынскаму, які аказаўся дэзертырам Чырвонай арміі, хуліганам, п'яніцам, сваімі паводзінамі кампраметаваў высокае званне члена партыі.

Калі сакратар райкома т. Лехерзак сказаў, што ён партбілет не выдасць і справу перадае на разгляд бюро райкома, то Сарачынскі папрасіў толькі адно,

— Вярніце мне фотакарткі.

У невялічкім пакойчыку працуюць тры рэгістратары па запаўненню рэгістрацыйных бланкаў. Пакойчык гэты такі цесны, што паміж сталамі нельга прайсці. Рэгістратары апытваюць камуністаў, перашкаджаюць адзін аднаму. І вельмі часта блытаюць адказы, запісваючы ў бланк адказ не свайго наведвальніка, а суседняга. Асабліва недапушчальна, калі рэгістрацыйныя бланкі запаўняюцца са слоў, без зверкі з актамі праверкі, як гэта ўказана ў інструкцыі ЦК ВКП(б).

Зрабіўшы памылку, рэгістратар тут-жа закрэслівае няправільны запіс і піша новае слова. Рэгістратар Шырокаў, запісаўшы прапоўную дзейнасць камуніста, узяў кавалак паперы і стаў вылічваць храналогію працоўнай дзейнасці, пасля чаго ўбачыў, што бланк запоўнен няправільна і даў перапісваць яго нанава.

Рэгістратар Калінічэнка запаўняе бланк са слоў, механічна, няўважліва. І ў рэзультаце ёй прыходзіцца па некальні разоў перапісваць бланкі.

З-за няўважлівасці рэгістратара псуецца вялікая колькасць бланкаў і затрымліваюцца людзі. На аднаго праходзячага абмен камуніста затрачана 6—7 рэгістрацыйных бланкаў.

Вельмі часта рэгістратары дапускаюць недапушчальныя памылкі ў запаўненні рэгістрацыйных бланкаў. Напрыклад, т. Авакумаву, які чатыры гады працуе ў міліцыі, запісалі, што яго спецыяльнасць — тэлеграфіст на падставе таго, што ён пяць гадоў таму назад служыў у Чырвонай арміі і вучыўся пэўны час тэлеграфнай справе, а на самой справе ён не мае ніякага вопыту тэлеграфіста.

Такіх ляпсусаў, на жаль, вельмі многа.

Цікавы «метад» зняцця партспагнанняў устанавілі ў Жлобіне. Гэта робіцца вельмі проста. У габінет сакратара райкома заходзіць рэгістратар Калінічэнка з старой учотнай карткай камуніста Карначова.

— Тав. Лехерзак, вось тут у Карначова запісана вымова.

— За што? — пытае Лехерзак.

— За нейкія непарадкі.

— Не запісваць.

І вось Калінічэнка ў графе бланка «партспагнанні» запісвае — «не мае».

Ігольнікаву вынесена суровая вымова за злоўжыванні службовымі абавязкамі. І Лехерзак зноў аддае распараджэнне:

— Не запісваць.

Такі метад зняцця партыйных спагнанняў з'яўляецца грубейшым парушэннем партыйнай дэмакратыі.

ЧЫКУН.

ВЫНІКІ СТАХАНАЎСКАЙ ДЭКАДЫ НА ЧЫГУНАЧНЫМ ТРАНСПАРЦЕ

Усесаюзная стаханаўская дэкада на чыгуначным транспарце (15—24 сакавіка 1936 г.) прайшла пры велізарным росце актыўнасці і ініцыятывы чыгуначнікаў. У часе дэкады сотні тысяч чыгуначнікаў далі ўзоры сапраўды стаханаўскай работы і нямала выпадкаў сапраўднага гераізму. Многія станцыі, паравозныя дэпо, вагонныя ўчасткі, дыстанцыі пуці і сувязі дабіліся значных дасягненняў у паляпшэнні тэхналагічнага працэсу, перавыконвалі ўстаноўленыя тэхнічныя нормы і вымяральнікі.

Сярэднесутачная пагрузка за дэкаду склала 93.950 вагонаў, або 123,6 проц. плана. У параўнанні з першай дэкадай сакавіка 1936 г. пагрузка павялічылася на 16,5 проц., а ў параўнанні з адпаведным перыядам 1935 года — на 57,7 проц. За стаханаўскую дэкаду чыгункі Совецкага Саюза пагрузілі на 343 тысячы вагонаў больш і перавезлі грузаў на 5 мільёнаў тон больш, чым за адпаведны перыяд мінулага года.

Побач з агульным перавыкананнем плана пагрузкі паспяхова выконвалася пагрузка важнейшых грузаў:

	У сярэднім у суткі за стаханаўскую дэкаду	Процант выканання плана	У сярэднім у суткі за адпаведныя дні 1935 г.	Павелічэнне ў проц.
Вугаль	318,6 тыс. тон	99,1	236,2 тыс. тон	34,9
Кокс	20,3 тыс. тон	111,1	16,9 тыс. тон	19,6
Руда	88,3 тыс. тон	107,1	65,3 тыс. тон	35,2
Металы	61,7 тыс. тон	113,8	47,7 тыс. тон	29,4
Нафтапрадукты	7,78 тыс. цыст.	115,1	5,57 тыс. цыст.	39,9
Хлеб	5.498 вагонаў	114,8	4.798 ваг.	14,5
Лес	9.729 вагонаў	117,3	5.516 ваг.	76,4

Значных рэзультатаў дабілася большасць чыгунак і ў павышэнні якасных паказальнікаў сваёй работы, у першую чаргу па лепшай арганізацыі скарыстання тэхнічных сродкаў транспарту (паравозаў, вагонаў і інш.).

Тэхнічная хуткасць руху таварных паяздоў за дэкаду склала 28 кілометраў за гадзіну пры заданні НКШЗ 27 кілометраў. У першай дэкадзе сакавіка тэхнічная хуткасць была 26,5 кілометра, а за адпаведны перыяд мінулага года — 22,7 клм.

Камерцыйная хуткасць руху таварных паяздоў (г. зн. хуткасць з улікам астановак на прамежкавых станцыях) за дэкаду склала 18,5 кілометра за гадзіну пры заданні НКШЗ 19,4 кілометра. У першай дэкадзе сакавіка камерцыйная хуткасць была 17,1 клм., а за адпаведны перыяд мінулага года — 14,3 клм. за гадзіну.

Сярэднесутачны прабег паравозаў па сетцы склаў 251,1 клм. пры заданні НКШЗ 253 клм. У першай дэкадзе сакавіка ён раўняўся 232,3 клм., а за адпаведны перыяд мінулага года — 170,8 клм., г. зн. за стаханаўскую дэкаду два паравозы рабілі такую работу, якую ў мінулым годзе выконвалі тры паравозы.

У залежнасці ад выканання дарогамі плана пагрузкі, заданняў па абароту вагонаў, тэхнічнай і камерцыйнай хуткасці, маршрутызацыі, следвання таварных паяздоў з дакладным захаваннем графіку і раскладаў, рэзультатаў барацьбы з крушэннямі—месца дарог па ацэнцы НКШЗ работы за стаханаўскую дэкаду вызначана ў наступным парадку:

1) Сталінская, 2) Окцябрская, 3) Данецкая, 4) Закаўказская, 5) Паўднёва-Заходняя, 6) Забайкальская, 7) Кіраўская, 8) Маскоўска-Казанская, 9) Паўднёвая, 10) Маскоўска-Беларуска-Балтыйская, 11) імя Л. М. Кагановіча, 12) Заходняя, 13) Паўночна-Каўказская, 14) Азова-Чарнаморская, 15) Усурыйская, 16) Паўночная, 17) Томская, 18) Курская, 19) Сярэдне-Азіяцкая, 20) Усходне-Сібірская, 21). Масква—Данбас, 22) Паўднёва-Ўсходняя, 23) М.-Акружная, 24) Орэнбургская, 25) Разана-Уральская, 26) Турксіб, 27) Омская, 28. Самара - Златаустаўская, 29) Паўднёва-Уральская.

Такім чынам, не гледзячы на тое, што ў стаханаўскую дэкаду чыгуначны транспарт не зжыў яшчэ многіх сваіх недахопаў, у прыватнасці, яшчэ параўнаўча нізкі процант паяздоў, якія следуюць дакладна па графіку і раскладу, яшчэ вялікія прастоі на ўчастковых станцыях, — стаханаўская дэкада дала добрыя рэзультаты і ўскрыла новыя велізарныя рэзервы транспарту. У стаханаўскую дэкаду чыгуначнікі Совецкага Саюза выканалі заданне правадыра партыі і краіны таварыша Сталіна — грузіць не менш 80 тыс. вагонаў за суткі.

Герой Совецкага Саюза т. М. В. ВАДАП'ЯНАЎ і лётчык т. МАХОТКІН пачалі вялікі арктычны пералёт на зямлю Франца-Іосіфа.

НА ЗДЫМКУ: герой Совецкага Саюза тав. М. В. Вадап'янаў ля свайго самалёта.

Фота САБЕЛЬНІКАВА (Саюзфота)

Нота пратэсту мангольскага ўрада

УЛАН-БАТОР, 28 сакавіка. (БЕЛТА). 27 сакавіка мангольскі ўрад адправіў у адрас міністра замежных спраў Манчжоу-Го ноту пратэсту па поваду зробленых 24—26 сакавіка япона-манчжурскім атрадам парушэнняў мангольскай граніцы і выкліканых імі сутычак.

Урад МНР указвае ў ноце сваё здзіўленне з поваду таго, што гэтыя новыя правакацыйныя напады на мангольскую тэрыторыю зроблены якраз у той момант, калі паміж урадамі МНР і Манчжоу-Го ідуць перагаворы аб урэгуляванні і папярэджанні канфліктаў на граніцы, і падкрэслівае, што падобныя напады не могуць быць разглядаемы інакш, як рэзультат імкнення сарваць гэтыя перагаворы і прывесці да ўзмацнення існуючай напружанасці, выкліканай безупыннымі парушэннямі граніцы Мангольскай Народнай Рэспублікі з боку япона-манчжурскіх войск.

У заключэнне ўрад МНР патрабуе прыняцця неадкладных і рэальных мер да спынення падобных правакацый, адказнасць за якія ляжыць выключна на манчжурскім урадзе.

У СТРАХУ ПЕРАД РЭВОЛЮЦЫЯЙ

ПАЛІТЫКА МІЗЭРНЫХ ПАДАЧАК І ЎСТУПАК

ВАРШАВА, 28 сакавіка. (БЕЛТА). Пад уплывам рэзкага ўздыму забастовачнага руху і падзей, якія разгарнуліся на гэтай глебе ў Кракаве і Чэнстахове, з боку польскіх улад заўважаецца тэндэнцыя да ліквідацыі паасобных канфліктаў шляхам частковага задавальнення патрабаванняў рабочых. У гэтым духу былі закончаны забастоўкі на гумовай фабрыцы «Семперыт» у Кракаве і на саляных капальнях Велічкі.

Сёнешнія газеты паведамляюць аб тым, што інспектар працы ў Верхняй Сілезіі адхіліў прапанову ўласнікаў шахты «Сілезія» аб звальненні 530 гарнякоў. У сувязі з гэтым забастоўка, праводзімая гарнякамі гэтай шахты, закончылася.

Таксама ў рэзультаце апошніх падзей у Чэнстахове (расстрэл дэманстрацыі беспрацоўных паліцыяй) чэнстахоўскае гарадское самакіраванне паведаміла аб прадоўжанні харчовай дапамогі беспрацоўным і аб арганізацыі грамадскіх работ, пачынаючы з 1 красавіка г. г.

Учора ў Варшаве адбылася пры ўдзеле прэм'ера Касцялкоўскага ўрадавая нарада, прысвечаная пытанню аб ажыццяўленні «інвестыцыйнага плана» (плана капіталаўкладанняў). Нарада, выходзячы з неабходнасці «хутчэйшай рэалізацыі плана грамадскіх работ», прыняла рашэнне вылучыць на гэту мэту крэдыт у 15 млн. злотых.

Усе гэтыя меры не заспакойваюць, аднак, польскі друк, які з яўнай трывогай указвае, што апошнія падзеі сігналізуюць аб сур'ёзным абвастрэнні ўнутрыпалітычнага становішча ў краіне. Нават блізкія да ўрада газеты не скрываюць свайго незадавальнення па поваду занадта «рэзкіх мер, ужытых паліцыяй у адносінах да рабочых.

«Кур'ер поранны» паведамляе ўпершыню характэрныя падрабязнасці таго, як удалялі стачачнікаў з фабрыкі «Семперыт» у Кракаве. Паводле слоў газеты, паліцыя ноччу ўварвалася на фабрыку і пачала выкідаць на двор «жанчын у сарочках і босымі». «Кур'ер поранны» з прыкрасцю канстатуе, што апошнія падзеі нанеслі органам улады «маральную шкоду» ў вачах насельніцтва.

Апазіцыйная газета «Полонія» (орган хрысціянскіх дэмакратаў), спыняючыся на прычынах «кракаўскай трагедыі», абвяргае афіцыяльную версію аб тым, што выступленні рабочых былі справай «безадказных элементаў». «Кракаўскую трагедыю, — піша «Палонія», — нельга расцэньваць, не прымаючы пад увагу глебы, на якой яна вырасла... Няма чаго закрываць вочы на сапраўднасць».

Орган ППС газета «Роботнік» піша па поваду кракаўскіх падзей:

«Кракаў паказаў усю магутнасць і аб'ём рабочай салідарнасці ва ўсёй краіне, і не толькі рабочай. Адозва левых пісьменнікаў, удзел у пахаванні дэлегацый сялянскай партыі і насельніцтва вакольных вёсак — усё гэта з'яўляецца падбадзёрваючым сведчаннем узрастаючай салідарнасці працоўных мас у краіне».

АРГАНІЗАВАЦЬ ВУЧОБУ САКРАТАРОЎ ПАРТКОМАЎ

Для таго, каб правільна кіраваць камуністамі, якія выраслі і культурна і палітычна, партыйны кіраўнік павінен асабліва многа працаваць над узняццем свайго тэарэтычнага ўзроўню. Ён павінен умець арганізаваць сваю работу так, каб выкраіць час для сістэматычнай вучобы. Няўменне арганізаваць сябе, малейшая павольнасць і можна аказацца ў ролі такога кіраўніка, якога маса перарасла.

На жаль, у менскай партыйнай арганізацыі ёсць многа сакратароў парткомаў, парторгаў, тэарэтычная вучоба якіх не арганізавана. Іх часта захлёствае пякучка. Намеснік сакратара парткома ВКСГШ т. Смірноў прызнаецца што адстае ад той масы, якою яму прыходзіцца кіраваць. З таго часу як Смірноў працуе ў парткоме, ён перастаў працаваць над узняццем свайго тэарэтычнага ўзроўню. Адстае ён і ў культурным развіцці. Ужо год як Смірноў не быў у тэатры. За апошні год прачытаў толькі адзін мастацкі твор — «Як гартавалася сталь» Астроўскага. Нідзе не вучацца сакратары парткомаў ЦЭЦ — Гуманаў, Белкаапсаюза — Любіч, Наргасулік—Шындлер, Бруднер — фабрыка імя Куйбышава і інш.

Гэты спіс можна павялічыць да некалькіх дзесяткаў. Справа ў тым, што ўсе гэтыя сакратары і парторгі вучыліся ў так званым комвузе сакратароў і парторгаў пры Доме партыйнага актыва.

Заняткі ў комвузе не клеіліся. Слухачы не былі падабраны па ўзроўню ведаў. Склад мяняўся кожныя тры месяцы, і кожныя тры месяцы пачыналі нанава праграму. Зразумела, многіх сакратароў такая вучоба не магла задаволіць.

Культпроп гаркома парашыў рэарганізаваць гэты комвуз. Не паспелі правесці рэарганізацыю і заняткі ў комвузе спыніліся яшчэ ў 1935 г. З таго часу многія сакратары і парторгі нідзе не вучацца.

Некаторыя сакратары самі выбралі сабе форму вучобы і вучацца. Але многія, паспадзяваўшыся на тое, што іх вучобу арганізуе гарком або райкомы, і да гэтага часу нідзе не вучацца.

Пры праверцы партыйных дакументаў высунута не мала выраслых за апошні час партыйных кіраўнікоў. Яны з поспехам спраўляюцца з работай. Растуць на рабоце. Але ёсць такія, якім асабліва трэба дапамагчы ў тэарэтычным росце. Сакратар парткома ЦЭЦ Гуманаў з таго часу як яго вылучылі працаваць сакратаром парткома, нідзе не вучыцца.

Парторг Менхарчгандля Цылько пядаўна вылучана на партработу. Палітычны і культурны ўзровень Цылько нізкі. І не выпадкова на партыйным сходзе пры прапрацоўцы пастаноў апошняга пленума КПК ніхто не змог растлумачыць, каму падпарадкуюцца ўпаўнаважаныя КПК. Не мог растлумачыць гэта пытанне і парторг. Яно так і засталося не высненым. Сама Цылько не ведае сутнасці рэарганізацыі ЦКК-РСІ.

Ці трэба даказваць, што такім, як Цылько, асабліва трэба дапамагчы ў тэарэтычным росце.

Вядома, ніхто не апраўдае такіх сакратароў парткомаў і парторгаў, якія чакаюць пакуль райкомы арганізуюць іх для вучобы. Але факт, што ў Менску не паклапаціліся аб тэарэтычным росце сакратароў парткомаў.

Культпропы райкомаў лічаць, што гарком павінен арганізаваць гэту вучобу ў гарадскім маштабе. Культпроп гаркома лічыць, што гэта справа райкомаў. Да гэтага часу ні да чаго канкрэтнага не дагаварыліся. А сакратары чакаюць і нідзе не вучацца.

Ц. ФРЫД.

СТВОРЫМ ЛІТАРАТУРУ, ВАРТУЮ НАШАЙ ВЯЛІКАЙ ЭПОХІ

(НА ДЫСКУСІІ АБ ФАРМАЛІЗМЕ Ў ЛІТАРАТУРЫ)

Чацверты вечар дыскусіі аб фармалізме і натуралізме ў беларускай совецкай літаратуры, які адбыўся 28 сакавіка ў Доме пісьменнікаў, можна лічыць пераломным.

Першым на вечары выступіў паэт А. Куляшоў. Досыць самакрытычна ён разабраў сутнасць фармалістычнага ўплыву на сваю творчасць і рашуча асудзіў прынцыпы пабудовы сваёй паэмы «Аманал». Ён даводзіў бяспрынцыпнасць хвалебных крытычных артыкулаў сваіх «літаратурных сяброў». Як прыклад гэтага, Куляшоў прывёў свой сказ «парэчкавыя рашчыны», заявіўшы, што «крытыкі называлі гэты «вобраз» глыбокім адчуваннем прыроды, а дабрацца да сэнсу гэтага не цяжка самому нават і цяпер».

Звярнула на сябе ўвагу правільнае выказванне Куляшова аб тым, што пісьменнікі яшчэ недастаткова самакрытычны, што трусасць шчыра прызнаць свае памылкі характэрна для шмат якіх пісьменнікаў (М. Зарэцкі, П. Глебка).

Выступаўшы т. Юдэлевіч гаварыў аб пытаннях драматургіі. Было-б цікавей спачатку паслухаць саміх драматургаў, якія ўпарта чамусьці маўчаць, тым больш, што Юдэлевіч па сутнасці гаварыў пра рэцэнзіі на п'есы, пакідаючы ў баку вялікія хваробы драматычных твораў.

Выступленне А. Кучара не адрознівалася ад яго традыцыйных выступленняў. Гаворачы пра фармалістычныя элементы ў творчасці раду паэтаў і пісьменнікаў, робячы спробы «тэарэтычна» ўгрунтаваць сутнасць фармалізму, Кучар забыўся сказаць пра сябе.

Раскрыццё сваіх памылак Кучар зрабіў толькі ў форме заявы аб тым, што «я, бачыце, адношу сябе да ліку пачынаючых крытыкаў, у мяне з'явілася рана зазнайства, была непавага да чытача, арыентаваўся на групу сваіх таварышоў». Вось і ўся яго самакрытыка.

Пра шкодныя нацыяналістычныя ўстаноўкі ў сваіх артыкулах ён і не ўспамінаў. Ён не раскрытыкаваў сваіх артыкулаў пра паэтаў-нацыяналістаў; ён таксама не раскрытыкаваў бяспрынцыпнасць у сваіх артыкулах пра З. Бядулю, Ул. Хадыку і інш. Ён зусім замаўчаў свае шкодныя выказванні пра Маякоўскага, у якіх даводзіў, што «рэволюцыйныя оды» Маякоўскага аджылі свой век. І гэта не дзіўна, бо сам Кучар выпадкова агаварыўся, што «на самой дыскусіі, пасля выступленняў «Праўды», у мяне быў няправільны погляд: я думаў, што паэзія павінна была мець выкрунтасы».

Яркае выступленне Л. Кацовіча, крытыка ім фармалістычных прыёмаў і натуралізму ў творчасці Кульбака зніжалася часамі грубасцю тону і недастатковасцю крытыкі сваіх работ.

Глыбокаю была прамова народнага паэта Якуба Коласа. Зазначыўшы, што апошнія вечары дыскусіі набываюць больш самакрытычны характар дзякуючы совецкаму друку, ён расказаў пра сутнасць няўдачы сваёй аповесці «Адшчапенец» і раду вершаў. Разам з тым Якуб Колас крытыкаваў паэтаў, якія займаліся штучнай словатворчасцю ў мінулым, напрыклад, такія словы, як: «бурапеніць», «аўсяныя далі», «п'яны вечар» і інш., і падкрэсліў, што ад падобнага слоўнага сумбуру трэба вызваляцца і цяпер такім паэтам, як Хадыка, Куляшоў і Хведаровіч.

Баявым і самакрытычным было выступленне П. Броўкі. Ён у значнай ступені прааналізаваў сутнасць недахопаў сваёй творчасці («Прамова фактамі», «Менск»), прабаваў выясніць той шлях, па якому далей павінна ісці развіццё яго паэзіі.

Найбольш удалым выступленнем пра яўрэйскую совецкую літаратуру БССР было выступленне І. Харыка. Аднак, добра крытыкуючы свае недахопы, тав. Харык пры падыходзе да творчасці іншых пісьменнікаў праявіў некаторую нерашучасць.

Ход дыскусіі паказаў, што для поўнага разгортвання канкрэтнай крытыкі неабходна больш сталая, сур'ёзная падрыхтоўка. Для гэтага правільна зроблена пераключэнне на сістэму работы секцый.

Сутычкі паміж паліцыяй і беспрацоўнымі ў Чэнстахове

ВАРШАВА, 28 сакавіка. Польскія газеты паведамляюць аб крывавых сутычках паміж беспрацоўнымі і паліцыяй, якія мелі месца ўчора ў Чэнстахове.

У афіцыяльным паведамленні Польскага тэлеграфнага агенцтва ўказваецца, што ў Чэнстахове група беспрацоўных правяла дэманстрацыю перад пабудовай біржы працы. Паліцыя пусціла ў ход агнестрэльную зброю. У рэзультаце стральбы шэсць беспрацоўных ранены. Па паведамленню Польскага тэлеграфнага агенцтва, сярод паліцэйскіх таксама ёсць раненыя.

Газета «Роботнік» змяшчае спіс раненых, не даючы ніякіх падрабязнасцей.

СУПРОЦЬ АГУЛЬНЫХ РАЗВАЖАННЯЎ

(НА ГАЛІННАЙ КАНФЕРЭНЦЫІ БУДАЎНІКОЎ)

28 сакавіка ў Доме тэхнікі адкрылася галінная канферэнцыя будаўнікоў па перагляду тэхнічных норм. Канферэнцыю адкрыў народны камісар мясцовай прамысловасці БССР тав. Балцін.

* *
*

Нарады па пытаннях будаўніцтва пры ЦК ВКП(б) і ЦК КП(б)Б далі канкрэтныя і ясныя ўказанні аб задачах будаўнічай прамысловасці ў 1936 годзе. 12 лютага была апублікавана пастанова СНК СССР і ЦК ВКП(б) аб паляпшэнні будаўнічай справы і аб патаненні будаўніцтва.

Як рэалізуюць будаўнічыя арганізацыі БССР дырэктывы партыі і ўрада?

У сваім дакладзе на канферэнцыі дырэктар Белпромбудтрэста тав. Васерман вымушан быў прызнаць, што будаўнічыя арганізацыі яшчэ нічога не зрабілі для рэалізацыі дырэктыў партыі і ўрада. Скончыўся першы квартал. Будаўніцтва павінна было быць у самым разгары. Але да гэтага часу яшчэ няма пераважнай большасці праектаў і каштарысаў. З 60 мільёнаў рублёў, прадугледжаных праграмай будаўніцтва на 1936 год па сістэме Белпромбудтрэста, на сёнешні дзень заключана дагавароў з заказчыкамі толькі на 17 мільёнаў рублёў.

Гэта рэзультат таго, што як падрадчыкі, так і заказчыкі яшчэ не адмовіліся ад шкодных традыцый мінулых гадоў, калі праекты і каштарысы былі апошняй справай.

Зацяжка з праектамі прыводзіць да таго, што яны робяцца наскора, што вельмі адбіваецца на іх якасці.

Вельмі слаба разгорнут на будоўлях стаханаўскі рух. На сёнешні дзень толькі 8—10 проц. рабочых-будаўнікоў працуюць стаханаўскімі метадамі.

У дакладзе т. Васермана быў рад істотных недахопаў. Як можна дакладваць аб новых нормах, якія грунтуюцца на дасягненнях стаханаўцаў, і не гаварыць аб саміх стаханаўцах, не назваць ні аднаго прозвішча. Тав. Васерман ніводнага слова не сказаў ні аб людзях, ні аб іх дасягненнях.

Вельмі мала гаварыў т. Васерман і па асноўнай тэме даклада— аб новых нормах. Гэта пытанне было закранута дакладчыкам толькі «між іншым», у некалькіх словах.

Нарэшце — даклад «блішчэў» адсутнасцю самакрытыкі. Тав. Васерман зусім правільна крытыкаваў праектныя арганізацыі, гаварыў аб дрэннай рабоце некаторых кіраўнікоў пабудоў, але ні словам не абмовіўся аб самім Белпромбудтрэсце, ад якасці кіраўніцтва якога залежыць і якасць работы яго арганізацый на месцах.

* *
*

Учора на дзенным пасяджэнні канферэнцыі разгарнуліся спрэчкі па дакладу т. Васермана. Вечарам пачалі працаваць секцыі.

С. ГАЛКІН.

Морскі дагавор не папярэджвае гонкі ўзбраенняў

АЦЭНКА АМЕРЫКАНСКАГА І АНГЛІЙСКАГА ДРУКУ

НЬЮ-ЁРК, 27 сакавіка. Амерыканскі друк ацэньвае вельмі песімістычна рэзультаты лонданскай морскай канферэнцыі. Указваецца, што морскі дагавор не папярэджвае магчымасці небяспечнага суперніцтва ў ваенна-морскім будаўніцтве. Газета «Нью-Ёрк таймс» піша: «Дагавор не абмяжоўвае будаўніцтва новых суднаў і ў ім мала таго, што заблягчала-б вялікі цяжар усё павялічваючыхся ўзбраенняў».

Амаль у тым-жа духу піша газета «Балтымор сэн», указваючы, што згода не абмяжоўвае размераў флатоў і мае рад лазеек. Газета «Вашынгтон пост» піша:

«Токіо можа разглядаць абмен пісем паміж амерыканскім дэлегатам Дэвісам і Ідэнам як даказ, што Англія і Злучаныя штаты могуць будаваць два караблі супроць аднаго японскага, ні ў якай ступені не абвастраючы англа-амерыканскіх адносін».

* *
*

ЛОНДАН, 26 сакавіка. Падпісанне морскага дагавору сустрэта друкам вельмі стрымана.

Газета «Таймс» заяўляе, што хоць дагавор падпісан, але няяснасці застаюцца.

«Морнінг пост» характарызуе дагавор, як асцярожны і ўмоўны дакумент. У той-жа час газета задаволена тым, штоануляваны колькасныя абмежаванні, устаноўленыя лонданскай згодай 1930 го-

БАРАЦЬБА ЗА ВЫСОКІ УРАДЖАІ І ЗАДАЧЫ ХАТ-ЛАБАРАТОРЫЙ

Прамова тав. П. П. ПОСТЫШЭВА на ўсеукраінскай нарадзе хат-лабараторый*)

Таварышы! У сваёй выдатнай рабоце «Вялікі пачын» таварыш Ленін пісаў:

«Менш палітычнай траскатні, больш увагі самым простым, але жывым, з жыцця ўзятым, жыццём правераным фактам камуністычнага будаўніцтва... Мы павінны старанна вывучаць парасткі новага, самым уважлівым чынам адносіцца да іх, усяляк дапамагаць іх росту і «даглядаць» гэтыя слабыя парасткі... Справа ў падтрыманні ўсіх і ўсялякіх парасткаў новага, з якіх жыццё адбярэ самыя жыццядольныя».

Вопыт зараджэння і двухгадовай работы калгасных хат-лабараторый з'яўляецца найлепшай ілюстрацыяй да гэтых слоў Уладзіміра Ільіча. Усяго два гады прайшло з таго часу, як у калгасе імя Петроўскага, Крэменчугскага раёна, тав. Курносенка арганізаваў першую хату-лабараторыю. І вось зараз мы ўжо маем па ўсёй нашай вялікай савецкай краіне тысячы хат-лабараторый, якія сталі сапраўднымі ачагамі масавага калгаснага вопытніцтва, арганізатарамі барацьбы за ўкараненне сельскагаспадарчай навукі ў штодзённую практыку калгаснай вытворчасці.

Успамінаецца першы перыяд арганізацыі хат-лабараторый і тыя шматлікія пісьмы, якія мне тады па гэтаму поваду пісалі. Чым займацца, што рабіць, як ставіць вопыты, якая роля хаты-лабараторыі, якое яе прызначэнне? Сёння ўсе гэтыя і падобныя да іх пытанні далёка ззаду.

Для ўсіх нас зараз відавочна, што хаты-лабараторыі сталі неадлучнай, арганічнай часткай калгаснай гаспадаркі. Для ўсіх нас зараз відавочна, што хаты-лабараторыі сталі актыўнай сілай у барацьбе калгасаў за высокія сацыялістычныя ўраджаі.

Цікава, што за гэтыя ўсяго два гады хаты-лабараторыі ўжо вылучылі дзесяткі і сотні высокаадароных людзей, людзей творчага тыпу, якія ўжо зараз апярэджваюць на справе іншых навуковых работнікаў нашых даследчых інстытутаў і якія, авалодваючы сельскагаспадарчай навукай, узнімаюцца на ўсё больш высокія ступені сапраўднага навуковага абагульнення сваёй вопытнай работы.

Вы, таварышы, кіраўнікі і актывісты хат-лабараторый, трымаеце ў сваіх руках вялікую справу, багатую справу, перспектыўную справу.

Партыяй, савецкім урадам, таварышам Сталіным пастаўлены зараз перад краінай вельмі сур'ёзныя, вельмі адказныя задачы. Барацьба за 7—8 мільярдаў пудоў зярна, за 250 цэнтнераў цукровых буракоў з гектара, за высокія ўраджаі ільну, бавоўны, табаку і іншых культур — усё гэта мае прамыя адносіны да хат-лабараторый, і, бадай, нават у першую чаргу да хат-лабараторый.

Вам трэба зараз абагуліць накоплены двухгадовы вопыт работы і ўзняць на новую, яшчэ больш высокую ступень і вопытную справу, і агратэхнічную вучобу, і барацьбу за ўкараненне ў калгасную вытворчасць правераных рэзультатаў вашай работы.

I. Хаты-лабараторыі сталі актыўнай сілай у барацьбе за высокую ўраджайнасць

Таварышы! Не толькі для нас з вамі, але і для кожнага калгасніка, кожнай калгасніцы ясна зараз, што нельга вырашыць задачу ўздыму ўраджайнасці, не дабіўшыся ўкаранення агратэхнікі на нашыя калгасныя і саўгасныя палі. Зараз — гэта ісціна, якая ні ў кога не выклікае ніякіх сумненняў.

Бяда, аднак, у тым, што прызнаючы карысць і неабходнасць агратэхнікі, многія нашы калгасы прымяняюць яе фармальна і ўпрошчана. Мне ўжо не раз даводзілася гаварыць, што нам патрэбна не наогул агратэхніка, а агратэхніка, якая прымяняецца як цэлы комплекс мерапрыемстваў, што нам патрэбна агратэхніка, дыферэнцыяваная прыстасоўна да асаблівасцей данай глебы, культуры, даных метэаралагічных умоў.

Нямала намаганняў калгасаў пайшло ў 1935 годзе дарэмна імена таму, што, прымяняючы агратэхніку, многія калгасы не прымянялі яе комплексна і дыферэнцыявана. Хіба мала мелі мы ў мінулым годзе фактаў, калі і тэрміны правядзення сельскагаспадарчых работ былі вытрыманы, і апрацоўка глебы была нядрэнна праведзена, але гною не ўнеслі і ўраджай быў сарваны? Хіба мала мелі мы ў мінулым годзе фактаў, калі і тэрміны былі вытрыманы, і апрацоўка глебы была нядрэнная, і ўгнаенні як быццам-бы ўнеслі, ды ўнеслі якраз гэтыя ўгнаенні «сплашняком», без уліку асаблівасцей данай глебы, культуры, папярэднікаў, а ў канчатковым рэзультаце і ў такіх выпадках належнага ўраджаю не атрымалі.

Вазьміце з гэтага пункту погляду вопыт нашых пяцісотніц, майстроў зярна, ільну, майстроў высокай ураджайнасці. Гэты-ж вопыт наглядна паказвае, што сакрэт поспеху майстроў калгаснай сельскай гаспадаркі перш за ўсё ў правільным, комплексным і дыферэнцыяваным прымяненні агратэхнікі.

І вось важнейшым дасягненнем работы нашых хат-лабараторый я і лічу тое, што яны выступаюць ініцыятарамі, застрэльшчыкамі імена такога роду прымянення агратэхнікі. Імена гэта тлумачыць нам тую вялікую ролю, якую нашы хаты-лабараторыі ўжо адыгрываюць у барацьбе за высокую ўраджайнасць.

Вазьміце, напрыклад, хату-лабараторыю калгаса «Нове життя», Градзіжскага раёна. Па ініцыятыве гэтай хаты-лабараторыі ў калгасе была склікана спецыяльная вытворчая нарада, якая намеціла для кожнага данага ўчастка поля дыферэнцыяваныя аграмерапрыемствы: колькі даць угнаенняў; ці даваць падкормку ў час вегетацыйнага перыяда; калі даваць падкормку, то якую і ў якіх дозах і т. д. і т. п.

Вось гэта і ёсць той падыход да агратэхнікі, які неабходны нам, літаральна, як паветра. А такіх жа фактаў я мог бы прывесці вам па дзесятках і сотнях хат-лабараторый.

Было-б, аднак, недаацэнкай ролі хат-лабараторый, калі-б мы гэту ролю звялі толькі да таго, што хаты-лабараторыі выступаюць ініцыятарамі правільнага прымянення толькі ўжо выпрацаваных правіл агратэхнікі. Не, хаты-лабараторыі рушаць наперад самую агратэхніку.

Вазьміце, напрыклад, яравізацыю насення цукровых буракоў. Не прымянялася раней у нас гэта справа. А зараз, па ініцыятыве многіх хат-лабараторый сталі яравізаваць насенне цукровых буракоў. І вось вам, напрыклад, калгас «Більшовицька праця», Карлоўскага раёна, Харкаўскай вобласці, дзе па ініцыятыве хаты-лабараторыі прымянілі ў 1935 годзе яравізаванае насенне цукровых буракоў і атрымалі прыбаўку ўраджаю ў 125 цэнтнераў з гектара на вопытным полі і ў 53 цэнтнеры з гектара на гаспадарчым.

Або вазьміце выкарыстанне торфу як угнаення. Новая справа, мала распрацаваны і мала даследаваны агратэхнічны прыём. А вось хата-лабараторыя калгаса імя 13-годдзя Кастрычніка, Кіеўскай прыгараднай зоны, прарабіла выпрабаванні такіх камбінацый торфу, як угнаенні: торф вапнаваны, торф-сырэц, торф гарэлы, торф у сумесі з фекаліямі. А ў рэзультаце: ураджай азімай пшаніцы на ўчастках без тарфяных угнаенняў — 12,7 цэнтнера з гектара, а на ўчастках з рознымі тарфянымі ўгнаеннямі ў пералічаных мною вышэй камбінацыях — 14,6 цэнтнера, 17,3 цэнтнера, 22,9 цэнтнера, 28,9 цэнтнера азімай пшаніцы з гектара.

Або вось хата-лабараторыя калгаса «Шлях Леніна», Дэмітраўскага раёна, Чэрнігаўскай вобласці. Гэта хата-лабараторыя прымяніла лушчэнне стэрні пад пасевы аўса. Рэзультат: пасевы аўса без папярэдняга лушчэння стэрні далі ўраджай у 13,2 цэнтнера з гектара, а з папярэднім лушчэннем — 21,5 цэнтнера.

Калгасы бачаць рэальныя рэзультаты ад работы хат-лабараторый і цэняць гэту работу. Імена таму так шырока ўкараняюцца зараз у калгасную вытворчасць даныя вопытаў хат-лабараторый.

Вы бачыце такім чынам, што важнейшай асаблівасцю работы хат-лабараторый з'яўляецца тое, што яны выступаюць застрэльшчыкамі правільнага, комплекснага і дыферэнцыяванага прымянення агратэхнікі, рушаць наперад развіццё і ўзбагачэнне самой агратэхнікі.

Сур'ёзнейшым рэзультатам двухгадовай работы хат-лабараторый з'яўляецца, таварышы, тое, што лепшыя з іх сталі сапраўднымі цэнтрамі агратэхвучобы на сяле. Бо гэта-ж факт, што, нават па няпоўных даных, у гуртках пры хатах-лабараторыях абучаецца зараз не менш 100.000 калгаснікаў. Бо гэта-ж факт, што імена праз вучобу ў хатах-лабараторыях вышлі такія вядомыя ўсёй краіне майстры высокіх ураджаяў, як Марыя Дземчэнка, Ганна Кашэвая, Хрысціна Байдзіч, Марына Гнатэнка, дзесяткі і сотні іншых перадавікоў калгаснага ладу.

Зразумела, не толькі пры хатах-лабараторыях арганізавана агратэхвучоба. Прагнасць ведаў у калгаснікаў і калгасніц зараз велізарная. Людзі вучацца і ў гуртках і па-за гурткамі. Людзі калгаснага сяла выкарыстоўваюць зараз усе магчымасці для таго, каб авалодаць ведамі наогул і агратэхнічнымі ведамі ў асаблівасці. На жаль, нашы арганізатары агратэхвучобы не заўсёды на вышыні.

У сувязі з гэтым я хачу звярнуць вашу ўвагу на адну надзвычайна важную асаблівасць агратэхвучобы калгаснікаў пры хатах-лабараторыях, асаблівасць, якую мы ўсяляк павінны заахвочваць і пашыраць. Справа ў тым, што агратэхвучоба пры хатах-лабараторыях — гэта вучоба не толькі па падручніку, па кніжцы, але і на аснове даных вопытаў самой хаты-лабараторыі. Хата-лабараторыя калгаса імя Леніна, Палтаўскага раёна, напрыклад, арганізавала агратэхвучобу калгаснікаў такім чынам, што побач з праходжаннем сельскагаспадарчых дысцыплін па падручніках, былі арганізаваны лекцыі саміх актывістаў хаты-лабараторыі аб такіх іх вопытах, як спосабы ўгнаення глебы калгасаў, яравізацыя, веснавое баранаванне азімых пасеваў і т. п.

Такая вучоба, таварышы, для нас асабліва каштоўна, бо гэта прадметная, канкрэтная вучоба, зразумелая і даступная калгаснікам, бо ўсе гэтыя агранамічныя і зоатэхнічныя веды калгаснік атрымлівае на матэрыяле свайго калгаса, яго глеб, яго пасеваў, яго статка і т. д.

Імена такога роду арганізацыяй агратэхвучобы тлумачыцца тое, што за апошні год актыў нашых хат-лабараторый моцна разросся. Дзякуючы такой пастаноўцы вучобы калгаснікі адчулі густ да вопытніцтва, да шукання новых, палепшаных метадаў агратэхнікі і зоатэхнікі.

Зразумела, не ўсе нашы хаты-лабараторыі так арганізавалі вучобу. Ёсць у нас нямала і адстаючых хат-лабараторый. Але раз у нас ёсць сотні хат-лабараторый, якія змаглі наладзіць жывое, канкрэтнае, цікавае выкладанне калгаснікам сельскагаспадарчых навук, то чаму мы не можам патрабаваць гэтага-ж ад усіх нашых хат-лабараторый?

Значыць, важнейшым вынікам работы нашых хат-лабараторый з'яўляецца тое, што лепшыя з іх сталі цэнтрам агратэхвучобы на сяле.

Я ўжо гаварыў у пачатку свайго выступлення, што адным з важнейшых рэзультатаў работы хат-лабараторый з'яўляецца тое, што яны выявілі дзесяткі і сотні высокаадароных людзей, якія ўсё больш узнімаюць сваю вопытную работу на ўзровень сапраўды навуковага абагульнення.

Ставячы і праводзячы вопыты, актывісты хат-лабараторый вельмі быстра растуць, і тыя з іх, якія сістэматычна працуюць над аўладаннем сельскагаспадарчай навукай, ужо ўзняліся на даволі высокую ступень абагульнення сваёй вопытнай работы.

Вазьміце, напрыклад, загадчыка хатай-лабараторыяй калгаса імя Леніна, Елісаветградкаўскага раёна, Одэскай вобласці, тав. Іванова Я. М. Пра тав. Іванова тут ужо не раз упаміналі і ў прыватнасці гаварыў пра яго акадэмік Лысенка. Тав. Лысенка гаварыў што работа, якую тав. Іваноў правёў на працягу апошняга года па яравізацыі і вывядзенню новых гатункаў зімастойкіх культур патрабавала-б ад добрай вопытнай станцыі не менш двух год.

Але справа не толькі ў тэмпах работы тав. Іванова. Я знаёміўся з нядаўна выпушчанай брашурай тав. Іванова аб рабоце яго хаты-лабараторыі, і я павінен сказаць, што такая работа ўпару іншаму салідному навуковаму работніку.

А таварыш-жа Іваноў — гэта звычайны калгаснік з батракоў, у нядаўнім мінулым быў малаграматным. У 1934 годзе арганізаваў хату-лабараторыю, быў у інстытуце акадэміка Лысенка на семінары загадчыкаў хатамі-лабараторыямі.

Вы бачыце, што нічога незвычайнага ва ўмовах росту і ў абстаноўцы работы тав. Іванова няма. Але ў тым якраз і справа, што тав. Іваноў упарта працуе над сабою, над сваім самаўдасканаленнем, выпісвае рад сельскагаспадарчых журналаў, з вялікай любоўю адносіцца да вопытнай справы, думае і абагульняе.

Або вазьміце загадчыка хатай-лабараторыяй калгаса «Партызан», Харлоўскага раёна, Одэскай вобласці, тав. Катляра Г. О., які правёў вельмі цікавую і прадстаўляючую вялікую каштоўнасць работу па барацьбе са злейшым пустазеллем баваўняных палёў — «гарчаком». У рэзультаце шматлікіх вопытаў тав. Катляр прышоў да вываду, што пяціпроцантны раствор мыш'яковіста-кіслага натрыя знішчае «гарчак» амаль на 90 проц. Гэта работа тав. Катляра адзначана Усесаюзным Наркамземам, які прэміраваў яго і намеціў правядзенне ў 1936 годзе шырокіх вытворчых вопытаў у баваўняных раёнах па барацьбе з «гарчаком» па метаду тав. Катляра.

Я мог-бы вам далей назваць такіх таварышоў, як загадчыка хатай-лабараторыяй арцелі імя Леніна, Васількоўскага раёна, Днепрапетроўскай вобласці, тав. Літвіна, загадчыка хатай-лабараторыяй калгаса імя XVII партз'езда, Ананьеўскага раёна АМССР, тав. Кравец, таварышоў Лаўрыка, Сіняўскага, Олефірэнка, Шынкарэнка і дзесяткі другіх. Усё гэта людзі творчага тыпу, людзі творчых шуканняў, людзі, якія маюць бясспрэчныя задаткі для навуковай работы ў галіне сельскай гаспадаркі.

Так растуць кваліфікаваныя кадры вопытнікаў. Нічога мудрага ў гэтым няма. Абстаноўка работы ў добрай хаце-лабараторыі дае максімум магчымасцей для такога творчага росту яе актывістаў.

У некаторых-жа адносінах хата-лабараторыя мае нават, бадай, перавагу перад іншай даследчай станцыяй. Улічыце, па-першае, што тут вопыты ставяцца сапраўды ў масавым парадку, з уцягненнем у вопытную работу соцень актывістаў. Улічыце, па-другое, што ў хатах-лабараторыях вопыты ставяцца не на маленькіх шматках поля, а часцей за ўсё на гаспадарчых пасевах. Улічыце, нарэшце, і тое, што над нашымі хатамі-лабараторыямі не вісяць тыя традыцыі дробнай аднаасобнай гаспадаркі, якія яшчэ вельмі часта вісяць над іншымі нашымі інстытутамі і сельскагаспадарчымі вопытнымі станцыямі.

Адсюль вялікая рашучасць і вялікі размах у пастаноўцы вопытаў. Адсюль больш быстрае ўкараненне ў вытворчую практыку калгасаў правераных вопытаў. Адсюль вялікія магчымасці навуковага абагульнення праведзеных вопытаў. Хіба выпадкова, таварышы, што рад новых праблем агратэхнікі, якія нават і не ставіліся нашымі даследчымі інстытутамі або ставіліся вельмі нерашуча, зараз пастаўлены, вырашаны нашымі хатамі-лабараторыямі і многія рэзультаты ўжо ўкаранены або ўкараняюцца ў вытворчую практыку калгасаў?

Вазьміце, напрыклад, такія агратэхнічныя прыёмы, як падкормка буракоў і зернавых культур, як яравізацыя насення цукровых буракоў, як веснавое баранаванне азімых пасеваў і рад другіх агратэхнічных прыёмаў, якія зараз праверены і ў значнай меры ўкаранены ў вытворчасць. Хто паставіў гэтыя агратэхнічныя пытанні, хто праводзіў вопыты па іх, хто іх вырашыў, хто ўкараніў гэтыя новыя прыёмы ў вытворчасць?

На жаль, прыходзіцца канстатаваць, што не даследчыя нашы інстытуты. Я, зразумела, не гавару аб інстытуце акадэміка Лысенка, які сваімі ідэямі яравізацыі даў сур'ёзны штуршок развіццю агратэхнічнай навукі ва многіх яе напрамках. Але вось тыя пытанні, якія я вам пералічыў, былі пастаўлены і вырашаны нашымі хатамі-лабараторыямі ў цесным супрацоўніцтве з нашымі пяцісотніцамі, майстрамі высокіх ураджаяў.

Нашы хаты-лабараторыі апрача сваёй велізарнай ролі ў непасрэднай барацьбе калгасаў за ўздым ураджайнасці, апрача сваёй выключна сур'ёзнай ролі ў барацьбе за павышэнне ўзроўню агратэхнічных ведаў калгаснікаў і калгасніц, усё больш становяцца кузнямі кваліфікаванейшых вопытнікаў навуковага тыпу, якія не толькі пазычаюць у навукі тое, што ёю ўжо дана, але якія рушаць гэту сельскагаспадарчую навуку наперад.

II. Укараніць вопыт хат-лабараторый у калгасную вытворчасць

Перахожу, таварышы, да задач хат-лабараторый.

Мы маем зараз на Украіне 8.650 хат-лабараторый. Не ўсе яны, вядома, добра працуюць. Ёсць яшчэ нямала хат-лабараторый, аб якіх можна сказаць, што хата ёсць, ды лабараторыі няма. Між тым я ўжо гаварыў, што задачы перад хатамі-лабараторыямі стаяць зараз выключна сур'ёзныя, што ўмовы для іх работы зараз выключна спрыяючыя.

Тыя задачы ў галіне сельскай гаспадаркі, якія пастаўлены зараз партыяй, таварышам Сталіным, з'яўляюцца асаблівымі задачамі. Вырашаць гэтыя задачы з ранейшымі адносінамі да агратэхнікі, якія мы мелі і маем яшчэ нярэдка і зараз, — ніяк нельга. Трэба вельмі крута змяніць адносіны калгасаў, МТС, зямельных органаў да пытанняў агратэхнікі. Трэба зараз узяць асноўны ўпор на глыбокае ўкараненне ўсіх агратэхнічных дасягненняў у практыку калгаснай сельскай гаспадаркі. А гэта мае самыя прамыя і непасрэдныя адносіны да вашай работы, да работы хат-лабараторый.

Абстаноўка для вашай работы зараз выключна спрыяючая, магчымасці ў нашых хат-лабараторый для паспяховай работы вельмі вялікія і самая галоўная з гэтых магчымасцей — гэта тысячы і дзесяткі тысяч пяцісотніц, майстроў зярна, ільну, майстроў высокіх калгасных ураджаяў. Рух пяцісотніц у гэтым годзе патроіўся, мясцамі ўдзесяцерыўся, майстры высокіх ураджаяў узялі на сябе вялікія абавязацельствы перад краінай, а людзі-ж гэтыя дзелавыя і бяруць яны на сябе абавязацельства не для таго, каб пахваліцца гэтым. Гэтыя людзі і іх штодзённая работа — вось асноўная апора хат-лабараторый, вось тая новая велізарнейшая магчымасць, якая адкрывае зусім новыя, значна больш шырокія перспектывы для работы хат-лабараторый.

Мы павінны дабіцца, каб усе нашы хаты-лабараторыі сталі вопытнымі ячэйкамі калгасаў, ачагамі ўкаранення новай агратэхнікі ў практыку сацыялістычнага земляробства, ачагамі абагульнення і шырокага распаўсюджання вопыту пяцісотніц, майстроў высокіх ураджаяў, цэнтрамі агразоатэхвучобы шырокіх калгасных мас.

Адсюль выцякаюць і тыя задачы, якія стаяць на даным этапе перад хатамі-лабараторыямі.

Першая задача заключаецца ў тым, каб ператварыць на справе ўсе нашы хаты-лабараторыі ў цэнтры масавага вопытніцтва на вёсцы. Выступаўшыя тут таварышы прыводзілі нямала фактаў, якія сведчаць аб тым, што многія нашы хаты-лабараторыі ўжо сталі такімі цэнтрамі масавага вопытніцтва. Аднак, такімі цэнтрамі сталі далёка не ўсе нашы хаты-лабараторыі. У той час як у калгасах высоўваюцца зараз тысячы пяцісотніц, майстроў зярна, ільну, — у гэты час ёсць у нас нямала хат-лабараторый, якія вядуць сваю работу ў вузкакалейных маштабах.

Кіраўнікам хат-лабараторый трэба зразумець, што калі яны не хочуць апынуцца ў хвасце таго імклівага руху за высокую ўраджайнасць, які зараз разгарнуўся ў калгасах, яны павінны згрупаваць вакол хат-лабараторый лепшых людзей калгасаў, падхапляць усё тое новае і перадавое, што высоўваюць майстры высокіх ураджаяў, дапамагаць гэтым перадавікам усёй сваёй вопытніцкай работай, вучыць гэтых людзей, ствараць усе неабходныя ўмовы для таго, каб гэтыя перадавікі маглі весці за сабой усю калгасную масу на барацьбу за хуткі ўздым прадукцыйнасці калгаснай гаспадаркі.

Але мала згрупаваць вакол хаты-лабараторыі гэтых лепшых людзей калгасаў. Трэба ў рабоце хаты-лабараторыі мець моцную мэтаімкнёнасць. Трэба будаваць і план работы хаты-лабараторыі і самую работу з цвёрдай устаноўкай на ўкараненне яе вынікаў у калгасную вытворчасць.

Нікуды не варта будаваць работу так, як будуе яе, напрыклад, хата-лабараторыя калгаса імя Сталіна, Манькоўскага раёна, Кіеўскай вобласці, якая за 2 гады сваёй работы займалася 40 рознымі пытаннямі і ні аднаго з сваіх шматлікіх вопытаў у вытворчасць не ўкараніла.

Зразумейце, таварышы, што вопыты, праводзімыя хатамі-лабараторыямі, для нас не самамэта. Нам патрэбны такія вопыты і такая арганізацыя іх правядзення, каб калгасы адчувалі непасрэдны вынік і канкрэтную карысць ад гэтых вопытаў для сваёй барацьбы за павышэнне ўраджайнасці. Вядома, бывае, што той ці іншы вопыт не ўдаецца, яго прыходзіцца не раз перарабляць, а іншы раз ён канчаецца і зусім няўдачай. У вопытнай справе такія факты могуць мець месца, і ў нейкай меры яны нават немінучы. Але дрэнна, калі вопытная справа так арганізавана, як у вышэйпрыведзенай мной хаце-лабараторыі, дзе ўсе вопыты былі праведзены ўпустую і пайшлі прахам, без малейшага станоўчага адбіцця на рабоце гэтага калгаса.

Таму ўстаноўка на ўкараненне вынікаў вопытаў у калгасную вытворчасць з'яўляецца абавязковай умовай паспяховасці работы хат-лабараторый.

Другая задача, на якую я лічу неабходным звярнуць вашу асаблівую ўвагу, — гэта задача падвядзення пад масавае вопытніцтва ў калгасах салідняй базы агратэхнічных ведаў. Хаты-лабараторыі павінны зараз моцна і сістэматычна працаваць над павышэннем узроўню сельскагаспадарчых ведаў свайго актыва. Задача заключаецца ў тым, каб памножыць практычны вопыт актыва хат-лабараторый на веды агратэхнікі, зоатэхнікі, глебазнаўства, біялогіі, асноў фізіялогіі, аграхіміі, аграметэаралогіі і т. д.

І пытанне аб агратэхвучобе калгаснікаў пры хатах-лабараторыях стаіць зараз па-новаму, па-іншаму, чым нават год таму назад. Адна справа, калі хаты-лабараторыі мелі па 10—20 чал., якіх яны павінны былі рыхтаваць у сваіх гуртках, і іншая справа цяпер, калі трэба рыхтаваць сотні перадавікоў, калгаснікаў і калгасніц.

Новыя задачы, якія стаяць зараз перад калгаснай сельскай гаспадаркай, патрабуюць больш сур'ёзных агранамічных ведаў. Актыў калгасны ніяк не можа ўжо сёння абмяжоўвацца аграмінімумам. Патрэбна штодзённая работа над усё большым павышэннем узроўню агранамічных ведаў актыва калгасаў і ўсіх калгаснікаў. Неабходна ўсяляк пашырыць станоўчы вопыт нашых лепшых хат-лабараторый, дзе агратэхвучоба апіраецца не толькі на кніжку, але і на жывы вопыт пяцісотніц, майстроў высокіх ураджаяў хат-лабараторый.

Трэцяе пытанне, на якім трэба спыніцца, — гэта пытанне аб рабоце нашых даследчых інстытутаў з хатамі-лабараторыямі.

Зразумела, у параўнанні з першым перыядам існавання хат-лабараторый становішча тут некальк і палепшылася. Перш за ўсё трэба адзначыць той выдатны вопыт работы з хатамі-лабараторыямі, які мае Одэскі інстытут генетыкі і селекцыі пад кіраўніцтвам акадэміка Лысенка. Я не буду расказваць вам аб гэтым вопыце: тав. Лысенка не раз гаварыў і пісаў пра сваю работу з хатамі-лабараторыямі. У чым сакрэт поспеху тав. Лысенка ў яго рабоце з хатамі-лабараторыямі? Сакрэт поспеху ў тым, што тав. Лысенка аднёсся да хат-лабараторый не як да гэткай «модной штучкі», а сур'ёзна ўспрыняў хаты-лабараторыі, як салідную масавую базу для сваёй даследчай работы. У гэтым — галоўнае, і імена таму і тав. Лысенка адчувае хаты-лабараторыі і хаты-лабараторыі адчуваюць тав. Лысенка.

У апошні час асобныя інстытуты, следуючы прыкладу акадэміка Лысенка, пачалі працаваць з хатамі-лабараторыямі па яго метаду. Так, напрыклад, Украінскі інстытут зернавой гаспадаркі ў Днепрапетроўску здолеў устанавіць сувязь з 300 хатамі-лабараторыямі, правяраючы праз іх свае новыя гатункі і новыя работы па ўплыву ультракароткіх хваль на развіццё баваўняніка, цукровых буракоў і іншых культур.

Але гэта пакуль усё яшчэ толькі адзіныя інстытуты. Большасць-жа інстытутаў або па-ранейшаму займаецца дэкларацыямі і дэкламацыяй па адрасу хат-лабараторый, або, у лепшым выпадку, адчапляецца ні да чаго не абавязваючай механічнай рассылкай так званых метадычных інструкцый.

Вазьміце, напрыклад, Украінскі даследчы інстытут жывёлагадоўлі. Ён абмяжоўваецца толькі тым, што распрацоўвае і рассылае ўсім хатам-лабараторыям бясконцыя метадычныя інструкцыі па дзесятках пытанняў. А вось каб па гэтых інструкцыях арганізаваць работу ў хатах-лабараторыях, каб забяспечыць матэрыяльную базу для правядзення гэтых вопытаў, каб сапраўды кіраваць гэтай работай у хатах-лабараторыях, — інстытут не клапоціцца.

Вялікім злом з'яўляецца тое, што многія нашы даследчыя інстытуты ўсе накідваюцца на адну-дзве якія-небудзь вядомыя хаты-лабараторыі і па сутнасці не дапамагаюць, а перашкаджаюць ім працаваць. Хата-лабараторыя арцелі імя Хатаевіча, Бердзянскага раёна, напрыклад, атрымоўвае ўказанні ад такіх навукова-даследчых інстытутаў: інстытута жывёлагадоўлі, інстытута зернавой гаспадаркі, інстытута эканомікі, інстытута сацыялістычнага земляробства, інстытута гібрыдызацыі і акліматызацыі жывёлы і інстытута раслінаводства. Кожны з гэтых інстытутаў пасылае хаце-лабараторыі свае інструкцыі, тэматыку і т. д. Загадчык гэтай хатай-лабараторыяй «тане» ў моры інструкцый і не ў стане іх нават проста прачытаць.

Я лічу, што няўменне многіх інстытутаў устанавіць арганічную сувязь з хатамі-лабараторыямі ў значнай меры тлумачыцца кансерватызмам у навуковай рабоце гэтых інстытутаў, які, на вялікі жаль, далёка яшчэ не зжыты.

Павінны-ж нашы інстытуты зрабіць для сябе сякія-такія вывады з таго факту, што праз галаву інстытутаў, прафесуры, асістэнтуры, навуковых работнікаў, аграномаў задачу атрымання ўраджаю буракоў у 500 цэнтнераў вырашылі калгасніцы. Сельскагаспадарчыя інстытуты павінны зрабіць для сябе вельмі сур'ёзны вывад з гэтага руху перадавых людзей у калгасах.

У якім-небудзь 1928 або 1930 годзе можна было тлумачыць сваю дрэнную работу тым, што шкоднікі арудвалі, многа прыхільнікаў кулацкай, а не калгаснай гаспадаркі сядзела ў гэтых інстытутах. Але цяпер-жа на гэта спасылацца проста нязручна. Цяпер, калі прабуюць спасылацца ў тлумачэнне дрэннай работы на кулака і варожыя элементы, мы звычайна гаворым, што дрэнна працуеце вы і валіць на класавага ворага няма чаго.

Цесная, сапраўды навуковая сувязь з хатамі-лабараторыямі можа ў многім дапамагчы нашым інстытутам у сэнсе перабудовы іх работы. І людзей інстытуты могуць знайсці ў хатах-лабараторыях таленавітых, і сувязь з сацыялістычнай практыкай будзе тады нязмерна больш цеснай, і масавым вопытным матэрыялам будуць тады распалагаць нашы інстытуты калясальным.

Мне здаецца, што для плённай работы інстытутаў з хатамі-лабараторыямі паміж імі павінна быць устаноўлена, калі можна так сказаць, двухбаковая сувязь. З аднаго боку, хаты-лабараторыі павінны працаваць пад кіраўніцтвам інстытутаў, праводзячы вопыты па асноўных пытаннях агратэхнікі, прыстасоўна да ўмоў свайго калгаса і тым самым даючы інстытутам масавы вопытны матэрыял, а з другога — інстытуты павінны дапамагаць хатам-лабараторыям даводзіць гэтыя пытанні да канца, абагульняць атрыманыя вывады, дапамагаць хатам-лабараторыям у арганізацыі імі агратэхвучобы калгаснікаў.

Хаты-лабараторыі са сваімі актыўнымі вопытнікамі, з людзьмі, не заражонымі кансерватызмам у вопытніцкай рабоце, могуць унесці новы струмень у работу інстытутаў, ажывіць яе, зрабіць яе больш дзейснай. Нашы інстытуты будуць тады новымі інстытутамі, сапраўднымі навуковымі інстытутамі, якія ідуць у нагу з калгасамі ў барацьбе за вырашэнне тых вялікіх задач павышэння прадукцыйнасці сельскай гаспадаркі, якія пастаўлены зараз партыяй, таварышам Сталіным.

Чацвертае пытанне, на якім трэба спыніцца, — гэта пытанне аб рабоце аграномаў з хатамі-лабараторыямі і аб кіраўніцтве хатамі-лабараторыямі з боку МТС і ўсёй нашай сістэмы зямельных органаў.

За апошні час у рабоце аграномаў з хатамі-лабараторыямі намецілася некаторае паляпшэнне, праўда, яшчэ вельмі нязначнае. Мы маем нямала прыкладаў добрай работы аграномаў з хатамі-лабараторыямі. Я мог-бы назваць такіх аграномаў, як тав. Люпа — участковы агроном Высокапольскага раёна, як тав. Бабіцкі — участковы агроном Новазлатапольскага раёна, як тав. Саўчэнка — агроном Чэркаскага гарадскога земаддзела, і рад іншых.

Гэтыя аграномы дапамагаюць хатам-лабараторыям і ў той-жа час атрымліваюць ад хат-лабараторый вельмі многа каштоўных матэрыялаў, якія даюць ім магчымасць па-новаму арганізаваць сваю работу. Для такіх аграномаў хата-лабараторыя ўжо стала вагаром у барацьбе за вырашэнне практычных задач і разам з тым школай багатага масавага вопыту.

Гэтыя перадавыя аграномы зразумелі, што хата-лабараторыя для агранома мае велізарнае значэнне, што хата-лабараторыя, апрача ўсяго іншага, з'яўляецца для яго вялікай школай жыцця.

Але ў нас яшчэ многа аграномаў, якія з хатамі-лабараторыямі працуюць дрэнна. Многія аграномы забываюць, што работа з хатамі-лабараторыямі павінна быць неадлучнай часткай іх агранамічнай работы ў калгасах. Многія аграномы выконваюць гэтыя свае абавязкі фармальна.

Агроном абавязан не толькі дапамагчы хаце-лабараторыі правільна намеціць пытанні, па якіх яна збіраецца праводзіць вопыты, але агроном павінен таксама ўзгадняць работу ўсіх хат-лабараторый свайго раёна дзейнасці, правільна размяшчаць для прапрацоўкі хатамі-лабараторыямі тыя ці іншыя пытанні, каб больш паспяхова вырашаць іх, прыстасоўна да ўмоў асобных калгасаў.

Дрэнна працуюць з хатамі-лабараторыямі МТС, райзямаддзелы, аблзу. Ды і Наркамзем недалёка адышоў ад іх у гэтай справе. Тав. Паперны ў сваім дакладзе, у парадку самакрытыкі, гаварыў аб недастатковым кіраўніцтве хатамі-лабараторыямі з боку Наркамзема і земорганаў. Я лічу неабходным спыніцца на гэтым пытанні.

Адсутнасць дастатковай дапамогі з боку навукова-даследчых арганізацый і аграномаў хатам-лабараторыям тлумачыцца перш за ўсё недастатковай увагай да работы хат-лабараторый з боку зямельных органаў, пачынаючы ад МТС і раённага зямельнага аддзела і да Наркамзема ўключна. На самой справе, калі-б дырэктар МТС і начальнік райза сістэматычна патрабавалі ад аграномаў справаздачы за іх работу з хатамі-лабараторыямі, таксама як яны патрабуюць справаздачнасці за работу па вытворчых заданнях, то агроном адчуваў-бы, што ён нясе адказнасць за работу хат-лабараторый і, безумоўна, лепш працаваў-бы з імі.

У заключэнне я хацеў закрануць работу Кнігакультгандля па часткі снабжэння хат-лабараторый літаратурай і абсталяваннем. Сельгасвыдат мала выдае гэтай літаратуры, а Кнігакультгандаль нават і гэту недастатковую літаратуру не даводзіць да хат-лабараторый, а замест гэтага пасылае ім усякую макулатуру.

Нядаўна ў ЦК КП(б)У паступіла скарга аб тым, што вінніцкі аддзел Укркнігакультгандля заключыў дагавор з калгасамі на дастаўку сельскагаспадарчай літаратуры. Аказалася, што замест сельскагаспадарчай літаратуры для хат-лабараторый Кнігакультгандаль прыслаў такія «вучоныя» і «вельмі неабходныя» хатам-лабараторыям працы, як «Падарожжа вучонага доктара Леонардо і яго ўлюбёнай Альчэсты ў Швейцарыю» **(смех)**, песеннік пад назвай «Супроць цыганшчыны» і таму падобнае глупства.

А вось што піша мне загадчык адной хатай-лабараторыяй:

«Намі атрыманы дапаможнікі, але не тыя, што заказаны. З тымі дапаможнікамі, якія атрыманы, мы нічога даследваць не можам, зрабіць аналіз немагчыма, чыстату зярняці вызначыць нельга. Няма тэхна-хімічнай вагі. Кніг атрымана многа, але ўсе яны ўстарэлыя. Ёсць сярод гэтых кніг дапаможнік па барацьбе са шкоднікамі вінаграду, але ў нас ён не расце».

Вы бачыце, якія «клопаты» праяўляе Кнігакультгандаль аб хатах-лабараторыях. Трэба будзе нам у ЦК паслухаць тлумачэнні Кнігакультгандля па ўсіх гэтых агіднасцях.

Таварышы! Хаты-лабараторыі з піонерскага перыяда свайго развіцця вышлі і ператварыліся ў вельмі сур'ёзную сілу ў барацьбе за ўздым ураджайнасці.

Задача кіраўнікоў і актыва хат-лабараторый заключаецца зараз у тым, каб больш вучыцца самім, арганізаваць вучобу перадавікоў калгасаў, згуртоўваць моцны актыў вакол хат-лабараторый, не адрывацца ад вытворчых задач свайго калгаса. (Бурныя апладысменты, пераходзячыя ў авацыю).

*) Друкуецца па скарочанай стэнаграме.

СЛУХАЮЦЬ ПЕРАДАЧЫ РАДЫЁФЕСТЫВАЛЯ

З вялікай цікавасцю працоўныя Менска слухаюць перадачы ўсесаюзнага радыёфестывалю. З 23 па 28 сакавіка на кватэрах 25 стаханаўцаў менскіх прадпрыемстваў, у 8 інтэрнатах рабочых (фабрыкі імя Крупскай, друкарні імя Сталіна і інш.) і двух клубах было арганізавана калектыўнае слуханне. У гарадскі аддзел радыёвяшчання штодзённа паступаюць дзясяткі водгукаў аб канцэртах з просьбай аб паўтарэнні канцэртаў любімых народных песень, урыўкаў з п'ес і т. д. Да 6 красавіка намечана правесці слуханне перадач яшчэ на 50 кватэрах і ў 15 інтэрнатах.

Кожны вечар у хату-чытальню польскага нацыянальнага Караліштанскага сельсавета, Менскага раёна, збіраюцца калгаснікі сельсавета, каб паслухаць перадачы радыёфестывалю. Калгаснікаў асабліва захапіла выкананне калгасных хароў і асобных выканаўцаў народных песняў на мовах розных нацыянальнасцей.

ПАЧАЛІ ТАРФЯНЫ СЕЗОН

Тарфарцель «Зара рэвалюцыі», Менскага раёна, 28 сакавіка пачала рэзку торфу. 27 сакавіка брыгада тав. Астроўскага адабрала 8.000 плітак замест нормы 5.800. За гэтыя дні брыгада адабрала 30.000 плітак торфу.

Газетныя радкі

ДОБРАЎПАРАДКАВАННЕ РАЁННАГА ЦЭНТРА

У Чырвонай Слабадзе будуюцца два скверы — адзін у цэнтры мястэчка, другі — каля дома сацыялістычнай культуры. У абодвух будуць пасаджаны дрэвы. («Калгаснік»).

СЕЛЬМАГ У ГРУДЗІНАЎЦЫ

У в. Грудзінаўцы, Быхаўскага раёна, адкрыўся новы сельскі магазін. У магазіне адзела гатовае адзенне, мануфактура, абутак, сельскагаспадарчы інвентар і іншыя. («Маяк комуны»).

ЭЛЕКТРАДАЕННЕ У КАЛГАСНЫХ МТФ

Калгасы «Чырвоны працаўнік» і «Чырвоны хлебароб», Гомельскага раёна, заключылі дагаворы з Бельсельэлектра на ўстанаўленне электрадоек у малочна-таварных фермах. Вядзецца падрыхтоўчая работа па абсталяванню. («Палеская праўда»).

ПРЫЁМ У АБВШ

У гутарцы з карэспандэнтам «Звязды» начальнік і камісар Аб'яднанай беларускай вайсковай школы імя М. І. Калініна камбрыг тав. Алёхін расказаў, як будзе ў гэтым годзе праводзіцца прыём у АБВШ.

АБВШ карыстаецца вялікай увагай з боку ЦК КП(б)Б і ўрада БССР і вялізарнай любоўю шырокіх працоўных БССР. Яна выпусціла значную колькасць камандзіраў. Школа рыхтуе камандзіраў пяхоты і артылерыі. Будучыя камандзіры вывучаюць гісторыю партыі, эканамічную палітыку, гісторыю народаў СССР, гісторыю грамадзянскай вайны, тактыку, тапаграфію, стралковую справу, хімію, сувязь і інш.

Штодзённа ў школе адбываецца 6 лекцый. Вечарам адводзіцца 2 гадзіны на самападрыхтоўку. У вольны ад заняткаў час курсанты займаюцца пазашкольнай работай. У школе ёсць вялікая сетка розных гурткоў самадзейнасці, замежных моў, спорту і інш.

З 1 красавіка пачынаецца прыём заяў ад жадаючых паступіць у школу. Заявы можна пасылаць праз райваенкаматы ці непасрэдна ў школу. Зараз распрацоўваецца план правядзення масавай работы па набору ў АБВШ. У сярэдніх школах гарадоў рэспублікі камандзіры АБВШ правядуць гутаркі аб умовах набору і навучання ў АБВШ. Будуць арганізаваны экскурсіі вучняў у вайсковую школу для азнаямлення з жыццём і бытам курсантаў. Экзамены ў школе пачынаюцца ў жніўні, заняткі — з 1 кастрычніка.

СХАЛАСТЫЧНАЯ ДЫСКУСІЯ

Творчая дыскусія па пытанню фармалізма ў мастацтве яшчэ не закранула беларускія тэатры. Дыскусія, якая пачалася з вялікім спазненнем у БДТ—1 — 28 праходзіла 26 сакавіка, — ніяк не можа быць названай сапраўды творчай дыскусіяй.

Творчы сход быў прысвечан дакладу мастацкага кіраўніка БДТ-1 тав. Літвінава. Па дакладу разгарнуліся спрэчкі. Ён у першы дзень дыскусіі, так і ў другі спрэчкі праходзілі на надзвычай нізкім узроўні. Асноўная тэатральная «праблема», вакол якой разгортваліся спрэчкі — гэта пытанне, што з'яўляецца галоўнай небяспекай—фармалізм ці натуралізм? Удзельнікі сходу "Літвінаў" падкрэсліў, што ў БДТ-1 фармалізм не з'яўляецца галоўнай небяспекай, а галоўная небяспека — натуралізм. Выступаўшыя ў спрэчках рэжысер Рахленка, драматург Клімковіч і іншыя даказвалі, што ў тэатры існуе фармалізм. Гэтыя беспрынцыповыя схаластычныя спрэчкі аб тым, што з'яўляецца галоўнай небяспекай, адцягнулі ўвагу ад сапраўды творчых пытанняў, якія павінна была б вырашаць дыскусія. Гэта мастацтва, склад тэатра, схаластычная дыскусія ў кабінеце тав. Літвінава.

У сувязі з гэтым дыскусія прыняла яўна няправільны, шкодны напрамак, які ператварыўся ў абгаварэнне метадаў работы і кіраўніцтва Літвінава тэатрам, выхаласціўшы, змазаўшы сутнасць пастаўленых «Праўдай» пытанняў.

Супроць сапраўды фармалістычнага трукацтва, супроць элементаў натуралізма, якія мелі месца ў пастаноўках БДТ-1, па сутнасці не выступіў ні адзін рэжысёр. Прычым, калі і знаходзілі элементы фармалізма, то толькі ў ранніх пастаноўках, а ў сучасных творчых працах тэатра нібыта іх няма.

Таму ніхто з выступаўшых не ўказаў на сапраўдныя хібы ў творчасці тэатра, на яго ідэйна-мастацкія недахопы і не акрэсліў шляхоў творчага росту тэатра.

Пасля артыкулаў «Праўды» па сутнасці ніхто не ўзяў на сябе смеласць крытычна ацаніць свае творчыя памылкі. Тэатр з'яўляецца найбольш адказным і пастаноўкі тэатра, яго творчы шлях павінны быць абмеркаваны сапраўды творча.

Нікому не ўдалося ўнікнуць прычыны мясцовых і асабістых «рахункаў», якія ўзніклі ў час дыскусіі. Нікому не ўдалося шчыра прызнаць уласныя памылкі. Сход прайшоў у атмасферы схаластычных спрэчак.

Барацьба з фармалізмам—гэта справа не толькі аднаго рэжысера, або мастацкага кіраўніка, а справа ўсёй савецкай грамадскасці. Савецкая грамадскасць Беларусі чакае выразнага слова ўсіх работнікаў тэатральнага фронта.

Дыскусія ў тэатры павінна працягвацца, пакуль скончыцца дыскусія, не зрабіўшы для сябе адпаведных вывадаў.

НА ЧАЦВЕРТЫМ МЕСЦЫ

З Ленінграда ў Менск вярнулася каманда штангістаў БССР, якая прымала ўдзел ва ўсесаюзным турніры штангістаў. Каманда заняла чацвертае месца за Ленінградам, Украінай і Масквой.

Штангіст БССР Наум Лапідус у адкрытым турніры выступіў і перамог украінскага штангіста Касяніку і пабіў рэкорд чэмпіёна СССР у лягчэйшай вазе, якое ён не раз заваёўваў. Вялікі поспех меў малады штангіст сярэдняй вагі Канстанцін Міляеў. Двума рукамі ён выжаў 100 кілаграмаў, на 5 кілаграмаў больш, чым сусветны рэкардсмен Кошалеў (Ленінград). У суме трох рухаў Міляеў і Кошалеў набралі аднолькавую вагу, але першае месца прысуджана Кошалеву, які мае меншую ўласную вагу.

КУРСЫ ІНСТРУКТАРАЎ ФІЗКУЛЬТУРЫ ДЛЯ КАЛГАСАЎ

БАБРУЙСК, 29 сакавіка. (Кар. «Звязды»). У Бабруйску адкрыліся трохмесячныя курсы інструктараў фізкультуры для калгасаў. На курсы прыбылі курсанты з дзевяці раёнаў.

Коратка

(Ад карэспандэнтаў «Звязды» і БЕЛТА).

* Рэспубліканскі камітэт саюза рабочых зернесаўгасаў арганізаваў у БССР ІІСПСВ выязную бібліятэку-перасоўку ў складзе 77 ... Новіка (старшыня), Салагубава і Каропіна.

* Музычна-балетныя школы для дзяцей выдатнікаў гандлю арганізаваны ў Бабруйску і Віцебску пры клубах работнікаў дзяржгандлю. Бліжэйшым часам адкрываецца школа ў Гомелі.

* Радыёвузел абсталёўваецца да 1 мая ў саўгасе Ходзы, Сенненскага раёна.

* Гурткі інжынерна-тэхнічных работнікаў па вывучэнню тэхнікі і аўтаматыкі працуюць у барысаўскім, бабруйскім, рэчыцкім, слуцкім і дзяржынскім леспрамгасах, а таксама пры трэсце Лесбел у Менску.

* 40 новых трактарыстаў скончылі курсы пры Лёзнянскай МТС. Сярод скончыўшых калгасніца Жаркова, якая здала іспыты на «выдатна».

ПАХОД 1.200 РАБОЧЫХ І РАБОТНІЦ ФАБРЫКІ «КАСТРЫЧНІК» У СУПРОЦЬГАЗАХ

Учора днём 1.200 рабочых і работніц менскай фабрыкі «Кастрычнік» зрабілі паход у супроцьгазах. За 2 гадзіны 10 мін. рабочыя прайшлі 12 кілометраў. Пасля паходу для ўдзельнікаў быў наладжан калектыўны прагляд фільму «Мы з Кранштата».

На здымку: удзельнікі паходу на рагу вуліц Карла Маркса і Ленінскай. Фото КАПЛІНСКАГА.

Закрылася ўсесаюзная нарада вучоных-балотаведаў

Учора ў Менску закончылася ўсесаюзная нарада па сельскагаспадарчаму асваенню балот і забалочаных зямель. Заслухана 14 дакладаў. Найбольшы інтарэс выклікалі даклады «Праблема зернавых культур на асушаных тарфяніках і роля медных угнаенняў у павышэнні ўраджайнасці» тав. Зенюка (Менск), «Арганізацыя штучных лугоў і пасьбішч на балотах» — вучонага спецыяліста Лебядзевіча (Менск), «Перспектывы вырошчвання кармовых і тэхнічных культур на асушаных тарфяных балотах Украіны» — праф. Тюленева (Украіна) і «Рэзультаты даследванняў па кротаваму дрэнажу» — праф. Рэдзігера (Масква).

Праф. Дзенісаў (Менск) зрабіў цікавае паведамленне аб рэзультатах навуковай экспедыцыі на балоты Бірабіджана. Экспедыцыя абследавала сотні тысяч гектараў балот. У выніку яе работы складзена карта балот і забалочаных зямель Бірабіджана з указаннем шляхоў іх асваення. Экспедыцыя прывезла ўзоры насення 60 відаў дзікарастучых раслін — вік, чына, японскай канюшыны для акліматызацыі гэтых раслін ва ўмовах БССР. Вопыты пачнуцца сёлета на менскай балотнай станцыі.

Нарада зацвердзіла праграму работ па складанню першай у СССР карты балотных масіваў Саюза, прыгодных для сельскагаспадарчага асваення. Над падрыхтоўкай гэтай карты працуюць відныя балотаведы праф. Дакукін і праф. Дзенісаў. Карта будзе гатова да ўсесаюзнай сельскагаспадарчай выстаўкі 1937 г. На нарадзе таксама распрацаваны інструкцыі па правядзенню ў хатах-лабараторыях прасцейшых вопытаў па культуры балот.

ПРАДПРЫЕМСТВЫ ТРЭСТА «БЕЛКМО» ВЫКАНАЛІ КВАРТАЛЬНЫ ПЛАН

Харчовыя прадпрыемствы «Белкмо» на 24 сакавіка выканалі квартальны план на 100,3 проц. Выпушчана прадукцыі на 7.170 тыс. руб. Наперадзе — крухмальныя прадпрыемствы Талачынскі крухмальны завод выканаў план на 153 проц., рэчыцкі завод № 5 — на 150,4 проц., жлобінскі завод «Эрштэр май» — на 129,4 проц. (БЕЛТА).

ГАЛАВАЦЯПЫ З ВСФК

Учора ў актавай зале БДУ працягвалася другое ўсебеларускае дзіцячае гімнастычнае свята. З раніцы закончыліся выступленні з вольнымі рухамі. Лепшую ўзгодненасць і чыстату выканання прадэманстравалі юныя гімнасты гомельскай школы «Комінтэрн». Найлепшую ацэнку за асабістае выкананне вольных рухаў атрымаў вучань школы «Комінтэрн» Абраша Дрэйзін, якому прысуджана 10 балаў. Пасля пачаліся спаборніцтвы на снарадах — прыжкі праз драўлянага казла і практыкаванні на брусах і турніку.

Каб унікнуць скандалаў, якія атрымаліся ў першы дзень свята, арганізатары ўчора нікога не ўпусцілі ў залу апрача ўдзельнікаў. Глядачам была адведзена толькі маленькая галёрка, якая ўмяшчае паўсотню людзей. Прыходзіцца толькі здзіўляцца галавацяпству арганізатараў свята з Вышэйшага савета фізкультуры.

ЗДАРЭННЕ

* **Растратчыца.** У менскай машына-трактарнай майстэрні з 19 ліпеня па 23 верасня 1935 г. працавала касіршай А. А. Згіроўская. За гэты час яна прысвоіла 1.015 рублёў. Каб утаіць нястачу, Згіроўская вырвала некалькі аркушаў з касавай кнігі і замест іх пад капіравальную паперу зрабіла новыя запісы. Згіроўская прыцягваецца да судовай адказнасці.

ПАВЕДАМЛЕННІ

Кагановіцкі гаррайком КП(б)Б просіць з'явіцца ў райком да намесніка сакратара т. Петрухіна, тт. Цофіна Якава Шлёмава, Вольмінскага Наума Мееравіча, Ліберсона Якава Пейсахавіча, Касакоўскага Івана Іосіфавіча і Кажака Іосіфа Кузьміча па справе, якая іх датычыць.

Кагановіцкі РК КП(б)Б.

31 сакавіка 1936 г., у 7 гадзін вечара, у клубе імя Сталіна (рог Інтэрнацыянальнай і Комсамольскай) склікаецца нарада сакратароў парткомаў і парторгаў Кагановіцкага раёна.

Яўка ўсіх абавязкова.

Кагановіцкі гаррайком КП(б)Б.

Адказны рэдактар Н. СТЭРНІН.

УНІВЕРСІТЭТ ДЛЯ СТАХАНАЎЦАЎ
пры Цэнтральным доме тэхнікі (Комсамольская, 25).
Сёння, 30 САКАВІКА, РАНІЦОЙ І ВЕЧАРАМ —ЛЕКЦЫІ:
1. Інж. МАКСІМАЎ. — «Асновы навукі аб супраціўленні матэрыялаў».
2. Заг. бюро інфармацыі Упаўн. НКЗС т. ПРЫНЦА—трэцяя лекцыя з цыкла «Агрэсіўныя планы германскага фашызма і становішча ў Еўропе».
Пачатак раніцой у 11 гадзін, вечарам — у 7 гадзін.
РЭКТАРАТ.

Першы Беларускі дзяржаўны тэатр БДТ-1	30 сакавіка „ЯК ЯЕ ЗАВУЦЬ" Пачатак у 8 г. веч. Білеты ў касе тэатра
Гукавы кінотэатр „Чырвоная зорка"	Гукавы мастацкі фільм „Мы з Кранштата"
Гукавы кінотэатр „ПРОЛЕТАРЫЙ"	Новы гукавы мастацкі фільм АПОШНІ ТАБАР

Гукавы кінотэатр «ІНТЭРНАЦЫЯНАЛ»	Гукавы мастацкі фільм „ГАРАЧЫЯ ДЗЯНЁЧКІ"
Кіно «СПАРТАК»	Вядомы выдатны фільм РАЗЛОМ

Згублена круглая пячатка нікеліровачнай майстэрні БЕЛАПТЭКАКІРАЎНІЦТВА. Лічыць несапраўднай.

АБАВЯЗКОВАЯ ПАСТАНОВА № 5

МЕНСКАГА ГАРАДСКОГА СОВЕТА РАБОЧЫХ, СЯЛЯНСКІХ І ЧЫРВОНААРМЕЙСКІХ ДЭПУТАТАЎ.

Ад 19 сакавіка 1936 г.

АБ ПРАВЯДЗЕННІ СУПРОЦЬСАПНАЙ КАМПАНІІ

У мэтах папярэджання распаўсюджвання эпізотыі сапа, прэзідыум Менскага гарадскога совета **пастанаўляе:**

1. Правесці, пачынаючы з 1 красавіка 1936 г., малейнізацыю ўсім коням усіх узростаў, якія належаць дзяржаўным, грамадскім, кааперацыйным установам, прадпрыемствам, арганізацыям і прыватным асобам на тэрыторыі горада Менска.

УВАГА: Гэта пастанова не распаўсюджваецца на вайсковыя часці.

2. Для правядзення мерапрыемстваў супроць сапа скласці гарадскую ветэрынарную выканаўчую камісію ў складзе: старшыні т. **Казлоўскага** і членаў т. **Дэрмана** і горсанветурача т. **Хаўстовіча.**

3. Для правядзення малейнізацыі і агляду коней устанаўляецца два месца збору коней: 1) Іпадром, 2) Выстаўка.

4. Для ажыццяўлення мерапрыемстваў, прадугледжаных § 1 гэтай пастановы, дзяржаўныя, грамадскія, кааперацыйныя прадпрыемствы, установы і прыватныя асобы, у распараджэнні якіх знаходзяцца коні, абавязаны даставіць апошніх з пашпартамі і спісам для ветагляду і малейнізацыі ў наступныя тэрміны:

Размешчаныя ў раёне	Тэрмін збору	Месца збору
1 аддз. міліцыі	3—5 красавіка	Іпадром
2 » »	6—8 »	Выстаўка
3 » »	6—8 »	Іпадром
4 » »	9—11 »	Іпадром

УВАГА: У вызначаны дзень коней усіх узростаў трэба даставіць на пункт праверкі да 8 гадзін раніцы і з паказанага часу яны павінны знаходзіцца пад наглядам ветурача ў вызначаных пунктах да 8 гадзін вечара.

У небяспечных па менінгіту і іншых заразных захворваннях пунктах, праверка коней праводзіцца на месцы ў гаспадарках.

5. Адказнасць за стопрацэнтны і своечасовы прывод коней на вызначаныя пункты ўскладаецца на кіраўнікоў прадпрыемстваў, устаноў і арганізацый і прыватных асоб, паказаных у пункце 1 гэтай пастановы.

6. Усе коні, прызнаныя малейншчыкамі або падазронымі ў захворванні сапам, падлягаюць безадказнай ізаляцыі.

7. Нагляд за выкананнем гэтай пастановы ўскладаецца на гарадскую ветэрынарную інспекцыю.

8. Вінаватыя ў невыкананні гэтай пастановы прыцягваюцца да адказнасці — штрафу 100 рублёў або прымусовых работ да 15 дзён.

Гэта пастанова ўваходзіць у сілу з часу яе апублікавання.

Старшыня Менскага горсовета Е. ЖУКОВІЧ.

Сакратар Менгорсовета І. КАЗЛОЎСКІ.

Гукавы кінотэатр „ПРОЛЕТАРЫЙ"

Ад 31 САКАВІКА і ШТОДЗЕННА гукавы мастацкі фільм вытворчасці Ленінградскай ордэна Леніна кіностудыі Ленфільм
„СЕМЕРО СМЕЛЫХ"
сцэнарый Ю. Герман і С. Герасімаў. Рэжысер С. Герасімаў.
У галоўных ролях: Н. Багалюбаў, Т. Макарава, О. Жакаў, Н. Оленікаў, Н. Новасельцэў.
Пачатак сеансаў: 6, 7-45, 9-15 і 11 гадз. Каса адкрыта з 1 гадзіны дня.

ДА ВЕСНАВОЙ ПАСЕЎНАЙ І УБОРАЧНАЙ КАМПАНІІ 1936 г.

Кантора „СЕЛЬГАССНАБА" НКЗ БССР
— праводзіць продаж —
са сваіх складаў наступных сельскагаспадарчых машын і прылад: плугоў, сеялак зернавых, травяных і ільняных, бульбасаджалак, лушчыльнікаў, боран, палольнікаў і інш., а таксама хадоў сялянскіх, запасных частак да ўсіх сельскагаспадарчых машын, інструментаў, дробнага інвентару, металаў, угнаенняў, хімікатаў і інш. гаспадарча-падсобных тавараў.

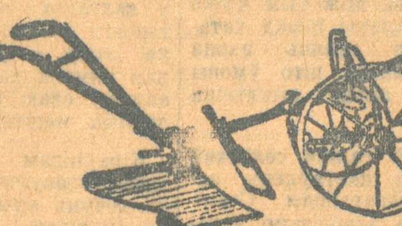

Да ўборачнай кампаніі
апрача хлеба і траваўборачных машын праводзіцца **ПРОДАЖ: ільнотрапальных машын Антонава, Гарлачова** і інш., **бульбакапалак** трактарных і конных і **бульбяна-ільносартовачных** машын.

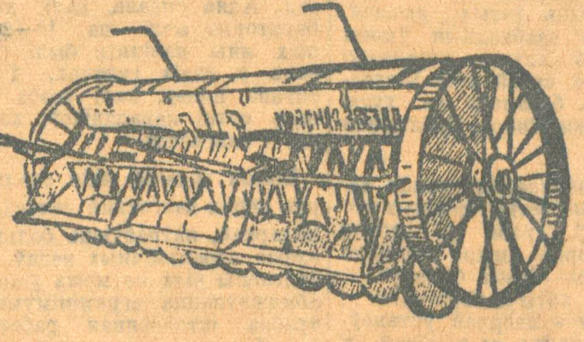

Ёсць млынавыя жарнавы
Зварачайцеся па месцазнаходжанню ў бліжэйшы склад БЕЛСЕЛЬГАССНАБА
Склады ёсць у наступных гарадах:
Менску, Пухавічах, Бярэзіно, Дзяржынску, Лагойску, Чэрвені, Смалявічах, Плешчаніцах, Бабруйску, Парычах, Віцебску, Гарадку, Лёзне, Бешанковічах, Суражы, Гомелі, Буда-Кашалеве, Церахоўцы, Чачэрску, Лоеве, Камарыне, Ветцы, Жлобіне, Оршы, Крупках, Горках, Талачыне, Сянно, Полацку, Асвеі, Дрысе, Магілеве, Клічаве, Рагачове, Быхаве, Чавусах, Шклове, Касцюковічах, Лепелі, Ушачах, Бягомлі, Слуцку, Копылі, Любані, Старобіне, Ст. Дарогах, Чырвонай Слабадзе, Хойніках, Ельску, Калінкавічах, Жыткавічах, Петрыкаве, Тураве, Крычаве, Клімавічах, Мсціслаўлі, Прапойску, Рэчыцы, Асіпавічах, Барысаве.

Згодна пастановы СНК СССР ад 13 сакавіка 1936 года і СНК БССР ад 23 сакавіка 1936 года, усе сельгасмашыны хлебазакупачнага фонду **РАЗБРАНІРАВАНЫ**, за выключэннем сеялак (конныя дыскавыя і сашніковыя). Сеялкі застаюцца забраніраванымі і продаж іх будзе праводзіцца выключна ў парадку атаварвання хлебазакупак.

Згубленыя і ўкрадзеныя дакументы лічыць несапраўднымі

ЧУПРЫС К. І. — пашпарт і вайсковы білет; ВОЛАТ А. С. — пропуск на хлебазавод; АНІСІМАВЕЦ Е. М. — пашпарт; ЛАПКОВІЧ А. І. — пашпарт; ЛЫСАНОЎСКІ І. С. — паляўнічы білет; ЕКЕЛЬЧЫК Е. Р. — пропуск на фабрыку «Кастрычнік»; МАСЬКОЎ І. Я. — профбілет; СТАСЕВІЧ С. П. — пашпарт; КРЫШТАФЯК В. Р. — пашпарт; КУРАЖ А. Н. — метрычны выпіс; КАЧАРЭЎСКІ І. М. — пашпарт; ВІТКІН Х. І. — пашпарт і інвалідная кніжка; ФІЦІСЕНКА І. К. — профбілет; ШПАК І. А. — вайсковы білет; КУРЫЛЁНАК А. Н. — пашпарт, вайсковы білет і профбілет; КАРШУНОВА П. Т. — пашпарт; САКОЛЬЧЫК С. М. — вайсковы білет; ЦЕЛЮК Д. Т. — даведка аб здачы пашпарта для абмену; ЦЕЛЮК А. Ф. — даведка аб здачы пашпарта для абмену.

ЭЛЕКТРАРАМОНТНЫ ЗАВОД
БЕЛАРУСКАГА АДДЗЯЛЕННЯ ЭЛЕКТРАПРОМА
ПРЫМАЕ У КАПІТАЛЬНЫ РАМОНТ
ЭЛЕКТРАРУХАВІКІ
пастаяннага і пераменнага току, трансфарматары току і праводзіць поўную рэстаўрацыю.
Даведацца па тэлефону 25-500, стол заказаў.
Адрас: Менск, Паштовая, 27.
ДЫРЭКЦЫЯ

МАГІЛЕЎСКІ ПЕДРАБФАК

даводзіць да ведама студэнтаў, якія навучаліся ў 1934-35 і 1935-36 годзе і падпісаліся на пазыку другой пяцігодкі (выпуск 3-га года), што **ВЫДАЧА АБЛІГАЦЫЙ** рабфакам будзе праводзіцца **да 15 красавіка** 1936 года.

Пасля ўказанага тэрміна аблігацыі будуць зданы ў ашчадкасу № 972 у г. Магілеве.

ДЫРЭКЦЫЯ.

31 сакавіка у 7 гадзін вечара, у памяшканні клуба імя Сталіна (рог Комсамольскай і Інтэрнацыянальнай)

адбудзецца

ПАСЯДЖЭННЕ ПЛЕНУМА МЕНСКАГА ГАРАДСКОГА СОВЕТА

рабочых, сялянскіх і чырвонаармейскіх дэпутатаў.

У парадку дня —

аб бюджэце горсовета на 1936 г.

(Даклад. т. Залескі).

Запрашаюцца стаханаўцы прадпрыемстваў.

Білеты на пленум можна атрымаць у горсовеце (пакой 49) з 9 да 4 г. дня і з 6 да 9 г. веч. з 27 сакавіка.

ПРЭЗІДЫУМ МЕНСКАГА ГОРСОВЕТА.

БЕЛДЗЯРЖСПІРТ — НАРКОМПІЩЕПРОМ СССР ГЛАВСПИРТ — БЕЛДЗЯРЖСПІРТ
лікёры, наліўкі, настойкі
заводы БЕЛДЗЯРЖСПІРТА
выпрабляюць у 1936 годзе звыш 20 гатункаў лепшай якасці.

КРЭПАСЦЬ ГОРКІХ	НАСТОЕК ПАВЫШАНА
Горкія настойкі:	Горкія настойкі:
Вішня	Маліна
Слівянка	Вішня-настойка
Клубнічная	Чорная смародзіна
Брусніка	Рабіна
Клюква	Ерафеіч
Запяканка	Спатыкач
Памеранцавая горкая	Лімонная
Пярцовая	Зуброўка
Зверабой	Англійская горкая
Горны дубняк	Мятная

ПАТРАБУЙЦЕ ВА ЎСІХ МАГАЗІНАХ.

Згублен штамп вучгаса Сенніца пры Менскім зоаветтэхнікуме Курасоўшчына. Лічыць несапраўдным.

Згодна прыгавору нарсуда спецкамеры г. Менска ад 13 сакавіка 1936 г., грамадзянам Садоўскаму Ілью Фішэлеву і Вішневу Нікалаю Андрэевічу абвяшчаецца **грамадскае ганьбаванне** па абвінавачанню іх па 196[2] арт. КК.

Тыраж 95055 экз. Друкарня газеты «Звязда», Менск, Совецкая, 63. Уп. Галоўлітбела № К—73